

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta številka 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Za slovensko deco ob mejah!

Slovinci! Na predvečer goda slovanskih apostolov, 4. julija, naj zagore tisoči kresov po naši lepi slovenski domovini. Naj pokažejo oholemu tujcu, ki nam hoče ugrabiti našo zemljo, slovensko zavednost. A spomnimo se pri kresovih kot znamenjih naše plameneče ljubezni do domovine tudi otrok naših bratov ob meji, spomnimo se naše do danes edine obrambne družbe Ciril-Methodove!

Slovinci! Tisoč kresov in pri vsakem kresu se naj samo deset kron nabere za našo šolsko družbo — in dobila bo lep kresni dar — deset tisoč kron.

Slovinci! Hrvatje napravijo dne 5. tm. v korist Ciril-Methodovi družbi za Istro zbirko, ki mora dati 100.000 K. Storimo mi vsaj v malem enako pri naših kresovih!

Pokažimo zopet že znano slovensko požrtvovalnost!

Poslanec Roblek za naše narodne zahteve.

Drugi del Roblekovega govora v državnem zboru dne 19. junija je bil posvečen našim zahtevam glede narodne enakopravnosti:

V narodnem oziru moramo tukaj ponoviti: mi vstrajamo pri tem, da zahtevamo uveljavljanje jezikov-

ne enakopravnosti po vseh deželah, koder stanujejo Slovenci. (Medklici.) Od Špelfelda in Št. Plja naprej tečejo vse južnoštajerske železnice po čisto slovenskih krajih — in vendar so kakor v zasmehovanje vseh pametnih razlogov vsi napisi na postajah in drugod le nemški; tudi postaje se izklicujejo samo nemški. Edino izjemo dela kratka proga Spodnji Dravograd-Velenje, kjer so vsaj postajni napisi dvojezični, dočim je ostali del te proge do Celja zopet popolnoma nemški. Posebno žali na najhujši način jezikovno enakopravnost Južna železnica. Mnogi njeni uradniki ne morejo niti v službi krotiti svojega sovraštva proti vsemu, kar je slovenskega. Saj sta se udeležila znanih septemskih izgrediv, katere so uprizorili Nemci v Celju in Ptuj, dva ptujska železnična uradnika na odlični način. Tako nečuvno izzivalno postopanje teh dveh uradnikov je ostalo samo zaradi tega nekaznovano, ker ga je krilo ravnateljstvo Južne železnice in ker vlada ni hotela izrabiti svoje nadzorovalne pravice. Južna železnica, ki oškoduje s svojimi tarifi vse dežele svojega prometnega okoliša, ki ne kaznuje svojih uradnikov, ako si dovolijo surove izgrede proti popotnikom, ne more izpolnjevati svoje naloge. Zaradi tega se mora poddržaviti. Največ železnic ima že država v svojih rokah — in bo tedaj pač že čas, da misli tudi na nakup Južne železnice.

Toda ne le pri železnicah, temveč tudi pri vseh javnih uradih, pri sodnih in upravnih oblastih, pri poštnih in brzojavnih uradih nam je zadržana enakopravnost in mi jo bomo vselej neizprosno zahtevali. Poštni urad-

niki ne vedo mnogokrat jezika svojih strank, to je slovenščine, ali pa nočejo niti govoriti. Poštni pečati so v največ krajih navzlic vsem izrecnim pritožbam od naše strani, še vedno nemški, dasiravno ni na Sp. Štajerskem nobenega nemškega kraja, v katerem bi stanovalo manj ko 15—20% Slovencev, pač pa je kmečko ljudstvo in veliko trgov ter večjih krajev popolnoma slovensko. Kar se tiče pošte, bi še sicer pripomnil — kakor je že izvajal cenjeni moj predgovornik Čech — da jo smatra vlada kot državno dobičkanosno podjetje in jo s tega stališča tudi upravlja, kar pa popolnoma nič ne odgovarja njenemu pravemu namenu.

Visoka zbornica! Omenil bi še eno veliko krivico na gospodarskem polju, ki nas štajerske Slovence hudo zadeva. Štajersko se deli v dva trgovsko-zbornična okoliša, graškega in ljubenskega. Medtem ko je okoliš graške trgovske in obrtniške zbornice vsled spojenja Srednje in Spodnje Štajerske zelo velik glede svojega ozemlja in glede števila trgovin, industrijskih in obrtniških obratov, je ljubenski okraj razmeroma zelo majhen. Dočim šteje graški zbornični okraj 1.079.637 prebivalcev, jih šteje ljubenski le 276.390, torej komaj četrtino. Kdor pozna naše narodne razmere, vidi takoj, da sta se ustanovila ta nejednaka zbornična okraja le zaradi tega, ker se je hotelo doseči, da bi Nemci na večne čase gotovo majorizirali 1. 410.000 Slovencev v tem okraju. (Čujte!) Zahtevali bodemo, da se tudi ta krivica odpravi, kajti 410.000 Slovencev ima pač vsaj isto pravico do lastne trgovsko-obrtne zbornice kakor 276.000 Nemcev v ljubenskem zborničnem okraju. Geometriji 2. pri ustvar-

janju zborničnih okolišev, krivičnosti vlade in njeni skrbi za ohranitev nemške hegemonije se 3. imamo zahvaliti, da Slovenci na Štajerskem, Koroškem in Primorskem nismo dobili zastopstva niti v industrijskem niti v obrtnem svetu.

Škandalozno je tudi, kako se postopa pri podelitvi koncesij. 410.000 štajerskih Slovencev ni moglo doslej doseči niti jedne koncesije za knjigotrško obrt. Niso nam je morda zabranili iz stvarnih razlogov, temveč vsled narodnega sovraštva.

Konečno bi rad še nekaj omenil. V mnogojezični Avstriji so si prikrojili čisto posebno merilo za vrednost posameznih narodov, ali bolje rečeno za vzdrževanje fikcije, 4 da so Nemci v Avstriji absolutno 5 in relativno 6. najvažnejši narod. Omenjeno merilo meri pomen posameznih narodov za državo po komponenti iz njihovega števila in davčne moči. To merilo pa ni pravo in ima le namen povzdigniti veljavo Nemcev za državo nad njeno pravo vrednost.

Že število prebivalstva je na hvalo našemu sistemu ljudskega štetja popačeno. Popačeno v prid Nemcem in znabiti tudi Poljakom ter v škodo vsem drugim narodom. Trditve, da Nemci relativno največ davka plačujejo sicer ni dokazana, a utegne biti glede posameznih dežel resnična. To pa zaradi tega, ker so Nemci cela stoletja umeli izrabljati državna sredstva za svoj gospodarski in kulturni razvoj ter v narodnem oziru speče Slovane izkoriščati.

Toda naj nam ne služi za merilo davek v zveneči kovini, ker poleg tega davka imamo še drugega, katerega moramo plačevati z mnogo dražjim bla-

LISTEK.

Šaljivec iz Podravja.

Zbirka pripovedek iz Podravja na Štajerskem, ki jih zapisuje Janko Osojnik.

Marberški poslanec.

Hudi so časi, kadar je treba voliti poslance. Le pomislite, koliko je ljudi, ki se čutijo zmožne za bodoče poslance! Pomislite, koliko je stanov, ki hočejo imeti svoje zastopnike, koliko je strank, koliko časopisov, ki hočejo imeti poslance izmed svojih pristašev!

Nekdaj je bilo vendar nekoliko lažje, če je hotel kdo postati poslanec. Takrat bi se bilo Marberžanom lahko posrečilo, da bi bili spravili svojega človeka tja gor v slavni zbor poslancev. Toda predolgo so opazovali, kako se pripravljajo za volitve po drugih krajih in so pri tem celo pozabili na lastnega kandidata. Sicer pa jim tega ni bilo nikdar žal, saj so dobili kandidata od drugod, na katerega so bili ponosni do smrti.

Na slovenskem Štajerskem še takrat ni bilo toliko političnih strank

ko dandanes. Pravzaprav sta si stala ob volitvah samo dva tabora nasproti. Eden tabor je dobil ime „Suha stranka“, drugega pa so krstili za „Mastna zveza“. Zakaj so si takrat izbirale stranke ravno taka imena, nam ni znano, toda gotovo so imeli naši predniki dobre vzroke za to. Mogoče je dobil eden tabor svoje ime „Mastna zveza“ vsled velikih gospodarskih in političnih uspehov, katere so dosegali dan za dnevom njegovi poslanci, „Suha stranka“ pa si menda ni priborila bogve koliko poslancev, ker ji je „Mastna zveza“ odjedla večino. Mogoče pa so se zbirali v „Suhi stranki“ sami suhi in ubogi ljudje, v tem ko so se družili debeluh in bogataši v „Mastni zvezi“. Da je vsled tega morala biti „Mastna zveza“ močnejša, je lahko razumljivo, saj je nekdanji bil mnogo več bogastva in debelosti med Slovenci ko dandanes, ko se težko borimo za kruh in ko niti sence ni po starih „zlatih časih.“

Pustimo politiko naših prednikov in si pogledjmo, kako so se obnašali Marberžani v tistem volilnem boju!

Marberžanom ni bilo po volji, da so morali voliti skupaj s Pohorci. Bili bi se najrajši pritožili zoper razdelitev volilnih okrajev, toda niso vedeli, kje Skupno z Gradčani bi tudi ne bili radi, saj so imeli z Gradcem že nekaj ldt sem ostre prepire, s Korošci pa istotako niso hoteli imeti skupnega poslanca. Pustili so torej razdelitev okrajev pri miru in dobro je bilo tako. —

In že je prišel v Marberg glas, da priredi v nedeljo popoldne kandidat „Mastne zveze“ volilni shod v Marbergu. Velikanski lepaki so se pojavili kar čez noč po vseh oglih in plotih z napisom „Volite našega kandidata! Gospod Grintovšek je naš mož!“ Poleg slovenskih so naznanjali tudi nemški lepaki, da je treba voliti gospoda Grintovšeka. Dobro, naj le pride kandidat, da ga vidimo! Tako je menil župan Guzl in istega mnenja je bil ves občinski odbor.

Kandidat Grintovšek gotovo ni bil najslabši kandidat, če si upa prirediti volilni shod celo v Marbergu. Zvedelo se je sicer, da ga Pohorci ne

marajo in da so mu razbili po vrsti nekaj volilnih shodov, toda kdo ve, če ni ravno vsled tega dober kandidat. V Marbergu ga to izvrstno priporoča, če ga Pohorci ne marajo.

Ob treh popoldne so čakali marberški volilci z deco in ženami pred krčmo na cesti. Po cesti se je kmalu prikadila lepa kočija, ki se je ustavila pred krčmo tam, kjer je bilo največ ljudi. V kočiji je sedel kandidat, lep gospod z živimi očmi, poleg njega pa neki spremljevalec, mogoče kak pisar ali dijak. Kandidat Grintovšek je vedel, da je treba navdušiti marberško ljudstvo v prvem hipu. Vstal je v kočiji, kakor je bil dolg, privzdignil visoko klobuk in ga zasukal v zraku na vse štiri strani in gromovito zaklical: „Marberg hoch! Živio Marberg!“

„Marberg hoch!“ mu je zadnelo kot odgovor izza nekega plota. To je dalo kandidatu nove moči. Skočil je zvoza ter krilil z rokami proti občinskim odbornikom, stoječim ob zidu:

„Živio, zmaga je naša! Živela „Mastna zveza!“ Še enkrat Marberg hoch!“

gom, to je krvni davek. Plaćevanje tega davka se vrši pri vseh narodih vspešno s številom njihovega prebivalstva. Posebno nas Slovence zadene ta davek veliko težje in huje ko naše sosede Nemce. Najsi se je že imenovala kaka vlada tako ali tako, najsi nas je zaničevala, zapostavljala, bagatelizirala⁷ — jedenkrat nas je zmiraj spoštovala in iskala: ko je trebala rekrutov. To so tudi letošnji nabori jasno dokazali; spodnještajerski Slovenci so poslali pod zastavo več kot polovico, celo dve tretjini nabornikov, zgornještajerski Nemci komaj 10—20%. Ker se pravi, da je častno umreti za domovino, nam je naša skrbna država dala mnogo prilike k temu. Toda nedvomno bolje je za domovino častno živeti in zato odklanjamo hvaležno tako protekcijo⁸ in to tem bolj, ker je jedina, katero nam država naklanja. (Pritrjevanje.)

Trudil sem se, da bi si poiskal in dobil kako statistično delo, ki bi me podučilo o narodnosti sestavitvi naše armade. Pa moj trud je bil zastonj. Sicer imata vojno in deželnoobrambo ministerstvo gotovo statistične podatke o zemljeknjižnih listih, iz katerih bi se lahko posnelo, kako so posamezni narodi v armadi zastopani, toda te podatke skrbno skrivajo pred javnostjo, da svet ne izve o onih avstrijskih narodih, ki se uradno smatrajo za državljane druge in tretje kategorije,⁹ a so najboljši branitelji države. (Čujte!) Da se tedaj pojasnijo te razmere v armadi, naj se ob bodočem ljudskem štetju tudi napravi enako štetje v armadi, deželni brambi in mornarici in sicer glede aktivnega in neaktivnega moštva teh častnikov. (Pritrjevanje.) Samoobsebi umljivo se to štetje ne bi smelo izvršiti po občevalnem jeziku, kar bi dalo le zavito sliko pravega položaja, temveč po narodnosti. (Živahno pritrjevanje.)

Visoka zbornica! Slovenci smo imeli resnično dovolj prilike, da smo se na različnih poljih javne uprave prepričali, da besede ministerkega predsednika v njegovem programnem govoru 10. marca t. l.: „Mi hočemo biti in bodemo pravični proti vsem“, niso resnične in da so bile le govorniški okrasek, preračunjen na trenutni učinek. (Pritrjevanje in ploskanje.) Mi smo imeli dovolj prilike spoznati, da je naše nezaupanje proti sedanjemu ministerstvu, katerega smo

Ni se še poleglo prvo navdušenje, ki ga je izzval ta imenitni kandidat s svojim pozdravom, in zopet je zadonel ostru kandidatov glas:

„Kdo je gospodar? Vina na mize vina za vse! Zmaga je naša! Marberg hoch!“

Med ljudstvom se je jelo gibati. Zadovoljno so se dregali možje v rebra, češ, ta pa ne bo slaba. Polagoma so se spravljali v veliko gostilniško sobo in sedali krog miz, drugi pa so stali v sobi, v veži in zunaj ob oknih. Kandidat je bil tudi že pri mizi in za njim je prišepal njegov spremljevalec. Kandidat je počakal le še toliko, da se je pokazalo vino v vrčih in ročkah, ki bi naj krožilo od ust do ust, potem pa je skočil na stol in junaško govoril:

„Gospoda! Glejte to prekrasno zeleno Pohorje! Kako krasno je ravno naše zeleno Pohorje! Koliko lepše bo še to prekrasno zeleno Pohorje, kadar bom izvoljen ravno jaz, kandidat pre-slavne „Mastne zveze“ in kadar ne bo več tukaj niti sledov več po brezverski „Suh stranki!“

Možje vsega tega niso razumeli, a občudovali so govornika ter močno nagibali vrče in ročke. Tudi govornik se je okrepčal.

imeli že koj od začetka sem, popolnoma opravičeno. Zato mu bomo tudi s polnim prepričanjem dali duška pri glasovanju. — (Pritrjevanje. — Govorniku častitajo.)

¹ majorizirati = z večjim številom nadvladati, preglasovati; ² geometrija = zemljemerstvo; ³ hegemonija = nadvlada; ⁴ fikcija = izmišljotina, domišljija; ⁵ absolutno = samoobsebi, brezpogojno; ⁶ relativno = razmerno glede na število; ⁷ bagatelizirati = omalovaževati, v nič devati; ⁸ protekcija = zaščita, pokroviteljstvo; ⁹ kategorija = vrsta.

Somišljeniki?

Zopet je za nami polovica leta. „Narodni list“ prehaja z današnjim dnevom v osmopolletje svojega obstanka. Vedno je častno zastopal naloge, ki si jih je zarisal ob svojem rojstvu, bil je

zvest prijatelj in svetovalec

slovenskega kmečkega ljudstva in vseh srednjih stanov.

Z vnemo je branil koristi osobito kmečkega stanu, v nemal je k izobrazbi in k organizaciji kot predpogoju kmetijskega napredka. Budil je in dramil k samozavešči, k spoštovanju samega sebe, vlival je v srca ljudstva stanovnovski ponos in ljubezen do rodne grude. Bičal je grehe naše bivše slogaške in sedajne klerikalne politike ter je povzročil novi tok političnega življenja. Za pravice naroda na vseh poljih javnega življenja, proti potujčevanju slovenskega ljudstva nastopa „Narodni list“ dosledno, brezobzirno in odločno.

S poučnimi članki je naš list že mnogo luči zanesel med kmečko ljudstvo in krči tako pot izobrazbi in napredku.

Skratka, „Narodni list“ je bil in ostane tudi vnaprej slovenski — naroden in napreden kmet-ski list, neustrašen brambovec slovenske narodnosti, napredne misli in kmetijskega stanu.

Pozivamo, ko stopamo v novo polletje, vse svoje čitatelje in prijatelje, naj nam ostanejo zvesti še naprej. Naj bodo sami ne samo naši pridni čitatelji, ampak tudi pridni plačniki in naj dela vsak na razširjenje našega lista. Kdor pridobi samo enega naročnika za „Narodni list“, je storil

Kandidat je nadaljeval z močnim glasom:

„Gospoda! „Mastna zveza“ ima v rokah vso moč, „Suh stranka“ nima ničesar. V imenu „Mastne zveze“ vam lahko obljubim vse, nasprotnik pa nič. Saj veste, da je ravno za kmetovalca najhujša nesreča, kadar mu živinca umerje. In kdo bo mu pomagal, če ne „Mastna zveza“ in jaz, kandidat slavne „Mastne zveze?“

Najhujše breme naših ljudi so prehudi davki. Čujte, možje in gospoda, jaz bom se potegoval za to, da se bodo davki znižali!“

Poslušalci so ga dobro razumeli, ko je govoril, da jim včasih živinca „pomerje.“ Parcel je trčil z laktom Šterca, češ, ta je gotovo zvedel o smrti tvojega bika. Šterc je hotel postati hud in zaklicati govorniku, naj molči o „umiranju marberške živine“, toda ravno je prišla vrsta nanj, da bi imel piti in poprej je še hotel globoko potegniti iz vrča. V tem pa je kandidat govoril že o znižanju davkov, kar je neizmerno ugajalo vsem in soglašali so z govornikom, ploskali in cepetali s črevlji, da je Šterc rajši stisnil jezik za zobe in molčal.

Dalje prihodnjif

mного za slovenstvo, napredek in kmetski stan. Kmetje! Vsi za enega, eden za vse!

Uredništvo in upravništvo „Narodnega lista.“

Jz političnega sveta.

u Državni zbor. Seja 23. jun. Govoril je med drugimi slov. poslanec Roškar, ki je zahteval večje podpore od strani države za povzdigo vinogradništva ter naj bi vojna uprava in od države podpirani Lloyd kupovala vino naravnost od domačih vinogradnikov. Nadalje zahteva dograditev južnoštajerskih železnic (Parkla—Rogatec—Brežice, Polzela—Kamnik). Pritožuje se, zakaj pušča vlada okrajnega sodnika Dozata še vedno v Ljutomeru, dasi je Slovincem skrajno sovražen in se mu je dokazalo že nečedne stvari. O podobnih stvareh je govoril tudi posl. Pišek. — Soc. demokratični posl. Winarski pravi, da je v proračunu izkazana svota 110.000 kron na korist dobroteljskih zavodov za delavsko mladino. Vsled nekih posebnih naredb klerikalnega ministra Gessmana pa dobijo skoro ves ta denar klerikalna delavska društva. — Soc. dem. poslanec Seitz govori o veliki draginji. Cene pšenice so narasle od l. 1906 do novembra 1908 od 15'64 K na 33'50 K. Te draginje ljudstvo ne bo moglo več dolgo prenašati: Cene žitu so narasle deloma vsled visokih carin na nje, zato predlaga, naj vlada odpravi carine na žito in krmo do julija 1910. Ta predlog se sprejme. Seitz zahteva nadalje, naj se uvede nedeljski počitek za mladostne delavce. Dalje predlaga, naj se svota 50.000 K, ki je stavljena v proračun kot podpora za lovsko razstavo, uporabi za zgradbo delavskih hiš, kar se pa odkloni. Proti temu za delavstvo dobremu predlogu so glasovali tudi vsi krščanski socialci. Lepi prijatelji delavstva! — 24. junija: Dr. Krek protestira proti imenovanju tretjega šolskega nadzornika (nemškega) za Kranjsko. (Po toči!! O p. uređn.) Dalje pravi, da bodo Slovenci privolili v ustanovitev italjanske pravne fakultete le pod pogojem, da se postavi na dnevni red hkratu tudi ustanovitev slovenskega vseučilišča. Govori nadalje o jezikovnem vprašanju, ki se mora rešiti na temelju zakona. Napada finančnega ministra zaradi madžarske banke v Bosni, ki bode donášala koristi samo Ogrski. — Posl. Ježovnik govori o naših narodnih in gospodarskih zahtevah. Njegov govor priobčimo v prihodnji številki. — Govoril je v tej seji tudi finančni minister Bilinjski, ki je svoje postopanje zagovarjal in dejal, da se bo v par mescih izkazalo, da je pravilno postopal. Soc. dem. poslanec Beutel zahteva odpravo male loterije, ki je prava sramota avstrijske države. — 25. jun.: Češki poslanec Stranský ostro napada vlado in posebno pravosodnega ministra Hechenburgerja, ki nemške uradnike naravnost ščuva, naj se ne držijo veljavnih zakonov in naredb glede rabe češkega jezika pri sodnijah. — Dr. Šustersiĉ je povedal, da je načelnik hipotekarnega oddelka bosanske agrarne banke pisal uradništvu, da se začne izplačevanje posojil za odkupovanje kmetov že 8. okt. t. l. Napadel je vsled tega finančnega ministra, katerega postopanje bo bosanske kmete upropastilo. — Nato se sprejme ves proračun.

u Kaj bo z državnim zborom? — Vlada bi rada v tekočem zasedanju spravila pod streho nekaj zanj važnih predlogov, tako med drugim posebno pooblastilni zakon za sklepanje trgovinskih pogodb z balkanskimi državami. A slovanski poslanci, združeni v „Slo-

vanski jednoti“ (Slovenci, Hrvati, Srbi in Čehi) so sklenili, da je s proračunom delovni program poletnega zasedanja drž. zbora končan. Slovenski klerikalci in češki agrarci pa so pričeli že z obstrukcijo proti nadaljnemu delu s tem, da so vložili čez 50 nujnih predlogov, s čemur je razprava o drugih stvareh onemogočena in vlada prisiljena poslati poslance domov. O namenih slovenskih klerikalcev pri tem govorimo na drugem mestu.

u Zoper italjansko vseučilišče v Trstu. Jugoslovanski poslanci so sklenili, da se vprašanje o ustanovitvi italjanskega vseučilišča ne sme rešiti prej nego pride na dnevni red tudi enak predlog vlade za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Sklep je, preprečiti vsako razpravo o italjanskem vseučilišču četudi z obstrukcijo. V proračunskem odseku jo je že začel v imenu Jugoslovanov poslanec Gostinčar.

u Ogrsko. Homatije se bodo menda vendar razvozlale prej nego so si mogotci v Košutovi stranki predstavljali. Lukacsu, kateremu je cesar poveril nalogo, naj bi sestavil novo vlado, se to dozda še sicer ni posrečilo, vendar pa je krona že zmagala z eno svojo zahtevo, da se namreč mora upeljati na Ogrskem splošna in enaka volilna pravica. To je velik uspeh nasproti raznim grofovskim in baronskim madžarskim mogotcem, ki danes komandirajo v ogrski politiki, in upati je, da nastanejo na Ogrskem potem tudi svobodnejše razmere tudi za nemadžarske narodnosti.

u Zbližanje Srbije in Turčije. — Turška vlada je baje naznanila srbskemu ministru zunajnih zadev dr. Milovanoviču svoj sklep, da bi rada stopila v pogajanja zaradi srbsko-turške politične zveze.

u Na Turškem raste v vojaških krogih navdušenje za vojsko z Grško zaradi Krete.

u Špansko. Vlada je poklicala 16.000 mož pod orožje. Sodi se, da namerava začeti vojsko z Maročani v sosedni Afriki.

Maročansko. Kakor se poroča, se je začelo med prebivalstvom splošno gibanje, ki zahteva prejšnjega sultana Abdula Azisa nazaj in odstranitev Mulej Hafida. Če to ni zopet spletko kake tuje države.

v Bosanska ustava. Skupno finančno ministerstvo je razdelilo med nekatere politike načrt osnove bosansko-hercegovinske ustave na proučevanje. Ko pridejo ti načrti z opazkami dotičnih politikov nazaj, se sestane v ministerstvu posebna komisija, ki bo te opazke proučila in po možnosti tudi uvaževala. Nato se predloži ta zborna predloga avstrijskemu in ogrskemu drž. zboru.

v Ruska vlada proti poljskemu narodnemu davku. Poljaki so po vzoru Nemcev začeli zbirati „Grunvaldski dar“, dvamilijonski sklad za poljske šole v narodno izpostavljenih krajih. Uradni varšavski „Dnievnik“ prinaša sedaj opomin, naj poljski časniki ne prinašajo več člankov in pozivov, da se tudi na ruskem Poljskem nabira v to svrhu, ker vlada ni dovolila tega nabiranja in bo imeo ostre posledice za one, ki nabirajo denar v to svrhu. Ta proglas je tudi nabit. Na Ruskem je torej človek še lahko kaznovan, če daruje kaj v dober namen.

Gospodarski paberki. Delo in štedljivost!

Spisal: Alojzij Toš.

Delo in štedljivost morata biti nerazločljivo zedinjena, ker le po združenem delovanju je uspeh pričakovati. — Pri domačem gospodarstvu morata mož in žena skupno delovati.

— Blagodarna je zveza, kjer se delo in štedljivost takorekoč omožita ter kot mož in žena sporazumno delujeta.

Ni vsakemu človeku dano, si pridobiti premoženja in bogastva, ker za to je treba dostojnih predpogojev, pri sedaj obstoječi dragoči in pridelkih.

Kakor obče znano, raste cena pridelkov od dne do dne in v mnogih krajih še potrebnega dobiti ni; plačila pa, bodisi kakoršnakoli zaostajajo in ni poboljšanja pričakovati; gotovo je torej skoro težko, uslužbencem v sedanjih slabih časih izhajati. Pa četudi je to res, je vendarle mogoče posameznim kakeršnimkoli delavcem, kateri so se česa naučili, po svoji spretnosti, marljivosti in zmožnosti doseči posel, v katerem jim je mogoče si kaj prihraniti, in si mnogi res tudi prihranijo.

Nek stari pisatelj pravi: „Bogati je tisti, kateri manj izda, kakor vsprejme, siromak pa, kateri več izda, kakor dobiva.“

V tem smislu mogoče je vsakomur si nekoliko prihraniti. — Premislimo samo, koliko nepotrebnih izdatkov se napravi zaradi alkoholičnih pijač, kadenja itd. in bo po takem vsak spreviden človek priznal, da bi se veliko več prihraniti dalo, ako bi se toliko nepotrebnega ne potrošilo. — Kolikokrat se vidijo in slišijo posledki pijančevanja: — nezadovoljnost, nevoljnost, prepir in kreg v družini ali familiji, — kar se ne uresniči samo pri navedenem, ampak tudi pri naslednikih.

Na može, pijančevanju ndane, najlozje uplivajo žene in storijo to tudi v večini slučajev; mora se zgoditi to pa le o pravem času in na pravem mestu. — In če je žena previdna, lahko posebno v začetku zakona največ doseže. — Žena pripravi moža, da se odvadi slabih lastnostij, da se privadi bolj in bolj ostajati doma in se polagoma celo združi s svojo rodbino. Taki ženi sicer ne bodo izostale zamer, počasi pa bo prišel mož do prepričanja, da je žena rešiteljica njegova iz starih slabih navad. — Tako šolanje pa ne sme biti takšno, da žena moža, ko pride domov, napade z vsakovrstnimi grdimi psokami, kakor je že ženska navada, ga razdraži, potem pa mož ali zopet odide, ali pa pride do pretepa, — ampak se mora to zgoditi mirno in resnobno in gotovo bo imelo boljši uspeh, kakor s hudimi besedami po njem udrihati.

Najhujše zlo je pa igra, ktere se poslužujejo najvišje in najnižje vrste prebivalstva. — Koliko mož je uničilo že celo svoje in imetje svoje žene po igri. — Ogibajte se vsake igre, če bi bila še tako malenkostnega pomena.

Namen zakona je ustvarjenje rodbine (familije) in lastnega domovja. — Največje veselje krepkega moža in vrle gospodinje so pridni otroci. Skrbeti morata oče in mati za izgojo odraslih otročičev, skrbeti za njih blagor in voditi jih po poti, da ne zabredejo, kajti zajde se hitro, in težko se otme, kar se je izgubilo; vedno so v nevarnosti kakor rože v grmovju.

Kar se nadalje tiče otrok, katere je dal Bog zakonskima, omenim — takaj le:

Blagoslov otrok

Še ni strl hiše obok.

Ako imata zakonska otroke, dolžna sta izgojiti jih, podučevati jih in po svojih močeh in zmožnostih izučiti jih potrebnega, da se preživijo.

Navajati jih pa morata že od najbolj zgodnje mladosti k štedljivosti.

Najboljši učitelji štedljivosti so bogataši. Pojdite v šolo k njim; bogastvo so si pridobili (po večini!) s štedljivostjo, ker izogibajo se vsakemu nepotrebnemu izdatku, obrnejo vinar dvakrat, predno ga izdajo. — Tako bi morali storiti tudi ubožnejši in prištedili bodo, četudi malo, pa gotovo nekaj.

Ogibaj se, dragi, vsake malomarne zapravljivosti, ktera škoduje ne samo tvojemu životu, ampak trpiš škodo tudi na premoženju, tvojem in tvoje familije zdravju, in si v nevarnosti, da izgubiš premoženje.

Seveda ima marsikateri nevreden človek denar, marsikateri, ki ga je podedoval po naključju brez lastnega delovanja ali pa po nedovoljenem sredstvu pridobil ga. — Pa kaj pomaga bogastvo?

Zapeljuje k nezmožnosti, k lenobi, — začetek vseh nadlog in težav — in vzbuja najstrašnejše muke in bridkosti. —

Pri vinarju je torej začeti, ker pregovor pravi:

Kdor ne spoštuje vinarja,

Ni vruden goldinarja.

Že otroci se morajo, kakor rečeno, polagoma vaditi na štedenje. — Njihovim zahtevam se ne sme vselej ustreti; opominjati se morajo na snazhenje oblačila, šolskega orodja, knjig itd. Red in snaga, to sta spremljevalca štedenja.

Čebele skrbijo in iščejo neutrudljivo živeža, dokler jim dopušča letni čas, ker poznajo pregovor:

Delaj, dokler je še dan,

Ker pride noč, in delo je zaman.

Posebno vaditi je treba deklice od mladih nog v raznih domačih opravilih, ker krepijo s tem ne samo telesne ude, ampak v prid je tudi njihovej lepoti in čvrstosti, ter se bodo izurile v dobre gospodinje.

Žalostno je za deklino, če bi morala gospodariti, nima pa potrebnega znanja za vodstvo potrebnih rečij, ter ni dovolj izraščena. — Marljiva gospodinja ne stori nobenega koraka zastoj. — Združenimi močmi toraj, kakor pravi naš presvitli cesar:

„Viribus unitis.“

Nektere napake v sadnih drevesnicah.

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski Škerlec pri Veliki Nedelji.)

Res veselo je, da se najdejo pri nas že tuintam mlajši posestniki, oziroma kmečki sinovi, kateri so začeli misliti na bodočnost ter napravljati sadne drevesnice, bodisi za prodajo, bodisi pa za domače sajenje. Stem kažejo, da hočejo ne le sebi koristiti, marveč tudi razširiti sadjarstvo v naših lepih sadonosnih krajih na Spod. Štajerskem. Kakor je pri vsakem rokodelstvu treba pouka, mišljenja in trpljenja, tako tudi zahteva sadno drevo od človeka prave in dobre vzgoje.

Ker se pečam čez 20 let s sadjarstvom, oziroma z drevesnicami v večjem obsegu ter imam mnogoštevilno izkušnje, si dovolim opisati nekatere napake pri drevesnicah, na katere sem že večkrat naletel.

Kar se tiče rigolanja v drevesnicah, je napaka, ako rigolaš 70—80 cm, globoko. Zgornja rodna zemlja ti pride pri tem pregloboko, ker drevesne korenine ne bodo in tudi ne smejo rasti navzdol. Zadostuje, ako rigolaš srednje dobro zemljo kakih 40—50 cm, globoko, tako, da pride zgornja rodna plast zemlje zopet na površje. Druga plast pa se samo izkoplje in pusti na dnu jarka. To delo naj se zgodi v jeseni. Napako delaš tudi v drevesnici, ako sadiš pregosto. 1) ker je obdelovanje jako sitno, 2) se krone dreves in korenine ne morejo lepo razviti, 3) dobivajo drevesa premalo toplote in zraka in 4) je izkopenje dreves jako težavno.

Sadi drevesca torej v ravni črti 40 cm. drugo tik drugega, vrste pa naj bodo 70—80 cm. druga od druge oddaljene. Veliko napako narediš, ako sadiš močna in slabejša drevesa v en oddelek. Prav dobro pa storiš, ako sadiš močna na eno ploščo in slabejša posebej. Ako jim ob času saditve ne prikrajšaš debel, boš imel v jeseni istega leta zelo šibke pirklavce. Obreži jih kakih 20—25 cm. nad zemljo in pusti vse mladike rasti do časa okuliranja. Ako ne pokončaš listnih in krvnih uši že v prvem letu, boš imel smolo. Ravno tako tudi, ako dreves ne okoplješ in pustiš travo krog njih rasti. Tukaj je izvanredno potrebno, da si malo natančneje ogledamo škodo, katero povzročijo listne uši že v prvem letu. Nekteri drevesničarji navadno opustijo škropljenje s tobakovim izvlečkom in mazljivim milom, ter škropijo z vodo od kuhanega tobaka, kateri primešajo žajfnice. Tako početje je napačno. Marsikateri sadjerejec ima v tem oziru prepričanje o škodi, ki jo ti gosti napravijo. Drevesce hira in hira kakor človek, ki ima sušico. Potem pa, ko se ga vcepi, je seveda tak mučenik kot cepljenec v rasti veliko slabši od zdravih. Ni pa tudi prava sajenika iz takega dressesca za stalno mesto. Listno uš in krtico prištevam k najhujšem zlu drevesnic. Torej, ako vse drugo dobro in ob pravem času narediš, ne pokončaš pa listnih uši, je vse delo zastoj. Vedi: kar so tebi

pljuča, to je drevju listje. Ako škropiš takrat, ko je listje že rumeno in zgrbančeno, so drevesna pljuča že težko poškodovana. Boljše prej ko prepozno. Saj to škropljenje ni drago. En kg. tobakovoga izvlečka (Tabakekstrakt) stane 1 K 60 v., mazljivo milo (Schmierseife) pa 2 kg. 1 K 28 v. — To imaš na 120—140 l. vode. — Kolje v drevesnico staviti je prazno delo. Drevo mora rasti ravno kakor vojak, pa brez kola. Zgago si delaš tudi, če listje smukaš po deblu. Pusti rasti po deblu mladike, katere ti deblu debelijo in krepčajo vrhno mladiko. Samo krajšaj je na 10—12 cm. dolžine. Z mastjo mazati debla zoper zajčji zob je velika napaka. Bolje storiš, ako si čevlje namažeš s ti-to mastjo. Naredi raje plot okoli drevesnice, drevesu pa odstrani vse, kar mu škoduje in mu daje, česar potrebuje. Imej vedno izrek pred očmi. „Dokler živim, se zmiraj učim!“

V Vičancih, praznik sv. Rešnjega Telesa 1909.

Savinski hmeljarji, pozor!

C. kr. kmetijska družba za Spod. Avstrijsko priredi od 29. sept. do 3. oktobra t. l. razstavo ječmena in hmelja v Brnu. Tudi hmeljarsko društvo v Žalcu se razstave udeleži in se na to že zdaj opozarjajo hmeljarji. Neobhodno potrebno je za povzdigo našega hmeljarstva, da je naša udeležba mnogobrojna in da spravimo naš hmelj do vel. ave. Vsi udje društva in tudi drugi hmeljarji dobijo pravočasno posebne pozive.

Stanje hmeljske rastline.

Iz vseh dežel, kjer se hmelj prideluje (Nemško, Češko, Amerika, Belgijsko, Rusko, Francosko in Angleško) prihajajo poročila o okuženju hmeljnikov po raznem mrčesu (osobito hmeljski uši) in v slabem razvoju rastline vsled deževja. Zato je upati na vsaj malo zboljšanje hmeljski cen.

a Poročila o stanju hmeljske rastline v drugih deželah bode odslej v interesu naših hmeljarjev v večji meri priobčeval „Narodni Dnevnik“. Upamo, da se bodo hmeljarji v čim večjem številu na list naročili, da bodo lahko imeli vsak čas ta za nje tako važna poročila v roki. Kdor ne zmore naročnine sam, naj si pa naroči list več sosedov skupaj. Naj hodi več „Narodnih Dnevnikov“ v vsako faro!

u Katere kokoši najboljše nesejo? Najboljše nesejo one kokoši, ki brskajo po pesku in zemlji. Ne hrana, ki jo na tak način dobijo, ampak mnogo gibanja pri iskanju črvov jim veliko koristi. Debele kokoši ne nesejo dobro, na kokoši pa, ki se mnogo gibljejo, se ne nalaga maščoba. Na drugi strani pa s hrano, ki jo kokoš pri brskanju najde, pride vedno nekaj peska v želodec, kar je dobro za prebavo.

u Vino v Istri l. 1908. V celi Istri je 25.504 ha zemlje zasajenih s trto. Na tej zemlji je zraslo lani 754.826 hl vina, t. j. na 1 ha 29.6 hl. Belega vina je bilo 168.394 hl, črnega 543.765 hl, šilerja 42.667 hl.

u Vinogradniki, zopet pozor! Do binkošti je bilo za trs še precejugodno vreme. Zadnji dež je pa prišel baš v času cveta in to za vinogradnike ni bilo ravno najboljšje. Trta ni mogla dobro razcveteti, a tudi razvoj mnogih boleznih, osobito peronospore, je pospešil ta dež. Zato, kdor še ni škropil trsja ali pa še le enkrat, naj to nemudoma stori oziroma ponovi, da ne bo prepozno. Ne gre čakati, da se peronospora pojavi in šele takrat škropiti. Pomniti treba, da škropljenje z modro galico ne uničuje peronospore, ampak se prepričaj z njim, le njen nadaljni razvoj.

Škoda, ki jo napravi peronospora trsu, ni samo, da zaostane grozdje v razvitku in ne dozoreva popolnoma, ampak kar je glavno, tudi rožje ne dozori, vsled česar trs za več let oslabi. Peronospora namreč ne napade samo grozdja, ampak tudi listje in nežne vršičke mladik, ki jih pogosto celo uniči. Če pa boleha trs ali kaka druga rastlina na listju, je to isto, kakor če je človek bolan na pljučih. Trta ne more razviti potrebnih rodovitnih rozg.

Če hočemo imeti zdravo in rodovito trsje, se moramo pravočasno obraniti tega trtnega škodljivca. Najbolje dosežemo z enodotno razto-

pino galice in apna t. j. zmes 100 litrov vode, 1 kg modre galice in 1 kg apna. —

Mnogo večjo pažnjo je seveda pri tem treba posvetiti mladim cepljenkam nego staremu trsju. Cepiči so namreč pri mladih trtah bližje zemlje ter tako bolj izpostavljeni vlagi in rosi, a peronospora — kakor rečeno — posebno ljubi vlago. Po „P. P.“

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Beleške.

u Starši, dajte nadarjene sinove študirat! Res, da so s tem združeni nekateri stroški, toda največjo doto daš fantu, če mu preskrbiš kar največjo izobrazbo. Potem si bo že sam pomagal. Saj ni treba, da bi moral dovršiti celo gimnazijo, le par razredov, in poznalo se mu bo celo življenje. Naj se že obrne kamorkoli, povsod ga bo lažje stalo. Če pa ima veselje in zmožnost za uk, nikar mu ne brani in žrtvuj zanj, kolikor moreš. Dobro delo storiš ne le njemu, temveč celemu narodu. Koliko je še v domovini kruha, ki je namenjen domačim sinom, a ga lomijo priseljeni tujci! Kako drugače zaupanje bi imelo ljudstvo do uradnikov, ki bi bili sinovi iz njegove srede, ki bi z njim čutili, ne pa ga sovražili! — Na celjski slovenski gimnaziji se vzprejemajo učenci v prvi razred dne 8. julija in 16. septembra.

o Nemška olika. V proračunskem odseku je posl. Malik zaklical poslancu Hribarju: Sie Hundsfott, češke profesorje je pa imenoval Lumpen und Gauer! Malik je tipičen zastopnik nemškega politika v Avstriji, Nemci zahtevajo kulturno in politično vodstvo v Avstriji. Politično vodstvo izvršujejo s pomočjo ministerstva Bienert-Hochenburg-Schreinerjevega. Heil!

u Za narodno časopisje. Z zadovoljstvom povdarjamo, da se je vzbudilo v naprednih krogih precejšnje zanimanje za večjo akcijo v prid našemu časopisju. Prosimo vse prijatelje, da takoj ukrenejo vsak v svojem krogu, kar se da glede pridobitve novih naročnikov. Velike važnosti je, da pristopajo tudi novi člani k zadrugi narodni založbi v Celju, ki je tudi lastnica časopisja. Tudi gospodje, ki so že člani, naj bi vplačali še več deležev. Tiskovno vprašanje se mora temeljito razpravljati na občnem zboru 11. julija. Marsikaj gnilega bode treba energično iztrebiti. Narodnjaki, na delo za napredno časopisje.

a Planšarsko poučno potovanje v Bohinjske planine priredi kranjski deželni odbor dne 19., 20. in 21. julija. Vodal ga bode deželni mlek. nadzornik. Zaradi stanovanja in hrane se je zglasiti najpozneje do 10. julija na deželni odbor kranjski.

d Nova odvetniška tarifa stopi v veljavo 1. julija 1909. Društvo „Pravnik“ v Ljubljani izda ob ti priliki tarifo v slovenskem jeziku z abecednim kazalom v obliki knjižice in stenske tabele ter bo oboje dobiti v knjigarnah po 80 v.

o Češki kmetijski naraščaj mora biti res v vzgled kmetijski mladini vseh evropskih narodov. Dne 22. m. m. se je odpeljalo 55 članov mladinske agrarne organizacije na Dansko, v to najnaprednejšo kmetijsko državo, da bi spoznali tamošnji napredek v vseh panogah kmetijske produkcije in izkušnje doma uporabili.

v Slovensko polovičarstvo. Nismo zagovorniki slepega šovinizma, vendar moramo najostreje obsojati ono slovensko popustljivost in narodno slabost, o kateri bi lahko pisali cele knjige in ponavljali le stare resnične pritožbe.

Nemška bojna moč raste z mrzlično hitrostjo in v divji blaznosti se preganja, zatira in skuša izbrisati na Slovenskem vsak samostojen pojav, ki bi mogel le količkaj dokumentirati, da še eksistira kot narod, katerega prava se mora čuvati.

Že vnapol pozabljeni dobi so za nami časi najprimitivnejših naših bojev a narodne in jezikovne pravice, ki so nam jih priborili naši predniki. In danes smo na najlepši poti, da se nam zopet iztrga vse z velikim naporom pridobljeno. V tem ko se zbiramo v protestnih zborovanjih zoper krivično postopanje vlade, ko pišemo dannadan pritožbe zoper drzno postopanje naših oblasti, pa ravnamo tam, kjer smo sami gospodarji, uprav suženjsko-sramotno!

V dobi, ko se zbira zoper naš dvamilijonski nemški bojni sklad nimamo niti kosa slovenske zemlje tako trdnega, čistega in od nemčurstva nerazjednega, da bi lahko rekli — tu ni prostora za nemško zahrbtno in očito prodiranje. Naše ljudstvo je izgubilo v veliki večini vsled brezvestne in lažnjive klerikalne gonje vso svojo samostojnost in ves človeški ponos.

V kolikor še ni demoralizirala ljudstva klerikalna nasilnost in laž, to pa še izpopolnjujejo nemški korupcijski instituti kakor je „Südmarka“ in „Schulverein“.

Ne da se z denarjem in podkupovanjem celega naroda ubiti in zatreti — a da se ga pokvariti in mu vzeti pogoje napredka in zdravega razvoja. Desetletja že to občutimo, a najhujše še pride.

Ali ni to najlepši znak naše sužnjosti, da cvete in se šopiri po vseh naših občinah ona „vladna dvojezičnost“ in „jezikovna pravičnost“, da sprejemajo slovenske občine še vedno nemške dopise.

Občinske deske po vaseh Savinjske doline so dvojezične, ponekod še nemščina na prvem mestu! Samo nekaj primer hočem navesti: „Ort Prākop“, „Ortschaft Oppendorf“, „Ortschaft Kappel“, Ort Lendorf, Gemeinde Pletrowitsch itd. To je slovenska zavednost, in taka je naša samostojnost tam, kjer sami gospodarimo in odločamo. Tega polovičarstva pač ni kriva vlada. Bodo vendar dosledni, ne hlapčujmo tudi tam, kjer smo samostojni gospodarji!

z Veliko sokolsko slavnost priredi „Mariborski Sokol“ skupno z drugimi spodnještajerskimi sokolskimi društvi v nedeljo, dne 8. avgusta 1909. v Rušah. Slavna društva se prosijo, da se ozirajo pri prireditvah na to ljudsko slavnost. Na zdar!

v Narodni kolek — razžaljenje državne oblasti? Gg. Ferdo Roš iz Hrastnika in Fran Peklari ml. sta bila tožena, češ da sta „razžalila“ okr. glavarstvo, ker sta na neke vloge pritisnila narodni kolek. V prvi inštanci sta bila oproščena. 24. m. m. se je vršila prizivna razprava v II. inštanci. Po dolgi razpravi je bila prva razsodba potrjena, torej toženca oproščena. Človek se sploh mora čuditi, kako more taka stvar priti pred sodišče in kako bi naj narodni kolek spadal pred kazenski zakonik kot — razžaljenje! Pa v dobi Hohenburgerja je pri nas seveda vse mogoče. Kaj našim „zaščitnikom“ postave, če koga v vsenemškem navdušenju neupravičeno zasledujejo?!

o Od nekod. Gospod urednik, gotovo mi boste dali malo prostora v Vašem cenj. listu, da dam [duška svojemu veselju, ki me je prešinilo, zvedevši, da ni samo vzbujena misel, ampak se bo tudi v kratkem storil začetek organizacije napredne mladine. — Bral sem v „Narodnem Listu“, katerega naročnik sem, članek „Naše bodoče naloge“. Trem nalogam boste v bodoče posvetili svoje delo: gospodarski povzdigi naroda, širjenju izobrazbe med ljudstvom in slednjič — združitvi napredne slovenske mladine. Da, lepe naloge, lepi — cilji! Mene, kmetskega mladeniča, samo ob sebi umevno, najbolj zanima tretja Vaša naloga. tretja točka: organizacija slovenske mladine. Mislil sem, da še pa to ne bode kmalu prišlo med širšo javnost, toda glej — ko prejmem to tedensko številko „Narodnega Lista“, zapazim pri notici o obč. zboru Zveze narodnih društev tudi točko: „O orga-

nizaciji slovenskega kmečkega naraščanja na Spod. Štajerskem“. Torej, začetek je — tu! Na dan s podrobnostmi! — Združitev narodne mladine, to je za nas velike važnosti, to ni le nekaj prekristnega, temveč nekaj prepotrebnega. Klerikalci bi nam sčasoma lahko izvabili v svoja nazadnjaška „katoliška“ bralna društva, v Zvezo „krščanskih“ mladeničev vso mladino. Saj žrtvujejo v ta namen tudi na raznih socijalnih (beri hujskajočih) kurzij, kak glazek vina ali plačajo kak obed. S tem hočejo mladino privabiti ter si zagotoviti bodočnost. Nekaj mladine jim gre seveda na roko, saj „če gospod rečejo, moramo že pristopiti“ itd. Toda ne vsi! Veliko nas je, ki se ne damo od njih komandirati ter delamo po svojem prostem mišljenju. Seveda smo jim trn v peti. Sedaj, sedaj pa se snuje tudi za prostomislečo mladino organizacija, organizacija, ki mora daleč prekašati klerikalno, ki bode močnejša ne le po številu, temveč tudi v svojem delovanju. Napadali in blatili bodo našo organizacijo, toda to nas ne vstraši popolnoma nič. Laž in obrekovanje, to je glavno orožje naših klerikalcev in z njimi seveda „krščanskih“ mladeničev. Klerikalci pomnite, da laž „ima kratke noge“ in tudi vi ne boste dosti ali pa nič opravili. — Ti pa, draga slovenska mladež, kmalu izveš podrobnosti o svoji organizaciji, tedaj pa na delo! Vsak zaveden mladenič, vsaka zavedna mladenka, naj pristopi k organizaciji, naj pa tudi slednjega svojega tovariša (tovarišico) pripelje zraven. Veseli boste gotovo, ko boste videli, da vaš trud ni bil zastoj. Razširjajte po slovenskem Štajerskem misel, našo prosto, narodno misel! To Vam kliče Vaš tovariš-mladenič.

a Iz davčne službe. Prestavljeni so gg.: prov. davčni asistent Alfonz Ribič iz Gornjegagrada v Radgono, oficijal Alfred Drobnič iz Radgone v Marnberg kot kontrolor, asist. Frid. Tičar iz Ormoža v Rogatec. — Davčnemu asistentu Jos. Wresniku pri okr. glav. v Ptujju je odkazana služba pri davkarstvu v Ptujju; na njegovo mesto je prestavljen od davkarstva v Ptujju Simon Führer.

z Občni zbor narodne založbe. Načelstvo narodne založbe v Celju je sklenilo sklicati občni zbor na dan občnega zboru zveze narodnih društev in sicer 11. julija ob 2. uri popoldne v Celju. Ponovno poudarjamo, da je nujna potreba okrepiti narodno založbo in utrditi gmotno podlago našega časopisa. Vsi somišljeniki takoj na delo za naše časopisje!

v Plačevanje šolnine. Ministerstvo za uk in bogočastje je odredilo, da se šolnina od bodočega šolsk. leta ne bode več plačevala z znamkami, temveč potom poštne hranilnice. V ta namen se bodo vsa ravnateljstva srednjih šol priklopila poštno-hranilničnemu prometu. Prodaja dosedanjih znamk za šolnino se bode pri javnih blagajnah in davkarijah koncem julija t. l. ustavila; kupljene in še nerabljene znamke bode vlada potom pristojnih deželnih šolskih oblasti še jemala do konca decembra t. l. nazaj.

v Splošna štajerska delavska bolniška blagajna je imela minulo nedeljo svoj občni zbor. Bolniški zaklad je imel l. 1908 dohodkov K 1.474.663'81, izdatkov 1.400.022'54 K, torej je 74.640'27 K preostanka. Podporni zaklad je imel 69.105'10 K dohodkov in 42.717'50 K izdatkov, torej tudi lep prebitok. Zavarovanih je bilo l. 1908 123.749 oseb; od teh jih je zbolelo 24.797 in bilo bolnih 586.846 dni. Odjavilo se je 73.393 oseb, umrlo 605, torej je bilo koncem leta še 49.751 zavarovanih. Ta bolniška blagajna, ki šteje tudi pri nas mnogo zavarovancev, stoji pod socijalističnim vodstvom. Za načelnika je zopet izvoljen državni poslanec Muhič.

u II. slov. protialkoholni shod se vrši 4. julija v Ljubljani. Svojo udeležbo in deloma predavanja so baje prijavili kot prvi in v prvi vrsti č.

gg.: dr. Medved, Ašič (Ponikva), Jern. Pernat, Golob, Bratušek, dr. Korošec, Sinko (Šmarje), Ilc, Kukovič in Schreiner. (Dobrna), Vogrinc, Lasbaheer, Lah, Pečnik, Srebre, Lètonja itd. Zvečer imajo brezalkoholno veselico v Unionu!

u Sedaj pa vemo! Dolgo so slovenski učenjaki študirali, kaj se pravi po slovensko: alkohol. Iz zadrege jih je rešil zadnji „Slov. Gosp.“, ki pojasnjuje, da je alkohol = nezmerno uživanje. Tako je in — basta!

u Hudobija za sveto vero. „Pri glasovanju o proračunu so zmanjkali izmed Slovencev Ježovnik in ...“ Pribili smo že zadnjič za vsakega poštenega človeka dovolj jasno in odločno, da je posl. Ježovnik baš, ko se je šlo za proračunsko razpravo, ležal težko bolan doma. Vsak človek — tudi za državni proračun — ne da rad — življenja. Le za klerikalne častniške lopove Cenčič-Rakovčeve sorte, inspirirane ali „razsvetljene“ od Korošca in njegove bande, ni človeško življenje sveto. Stakimi ljudmi se prerekati vzbujajo v človeku občutke, kakor jih ima Cenčič v nočeh od nedelj na pondeljke.

Celjski okraj.

c Iz Šent Jurja ob Taboru. — Sladkomilemu duševnemu revčeku, ki veruje v svoji neumnosti res še v coprnice, v odgovor na napad v „Slov. Gosp.“ izražamo napredni šentjurski kmetje le sledečo željo: Coprnice! zmotite tudi njega ob času bernje.

c Celjsko društvo za varstvo otrok si pridobiva vedno več simpatij in razumevanja od občinstva. Oglašajo se usmiljeni ljudje, ki se zavzemajo za zapuščene otroke. Nedavno je umrla mati, ki je zupustila pet nedoraslih otrok. Oče je delavec in živi ob žuljih svojih rok. Kako naj izgaja deco? In dobila se je rodbina, ki hoče najmlajšega otroka vzeti za svojega. Oglasila se je tudi druga vrla žena, ki je pripravljena sprejeti kakšnega otroka. — Čast takemu plemenitemu srcu! Tudi društveni oglasi imajo že uspeh in je dobil na ta način reven fant službo, ki bi brez društvenega posredovanja gotovo zašel na kriva pota. Slovenci, pobrigajte se za društvo, ki skrbi za zapuščene slovenske otroke.

c Veliko kresno slavnost v Trbovljah priredita tamošnji podružnici Ciril-Methodove družbe v nedeljo 4. tm. ob 4. uri pop. pri Špancu (Mar. Jerman). Spored mnogovrsten, med drugim: tekmovanje lepotic. Vstopnina za odrasle 30 vin, za otroke 10 vin.

c Ložnica pri Žalcu. „Kmet. brl. društvo Ložnica“ pri Žalcu priredi dne 4. jul. t. l. veliko ljudsko veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda. — Na sporedu je: slavnostni govor potov. učitelja naše šolske družbe g. Ivan Prekoršeka, petje več slov. pevskih društev. šaljiva pošta, ribji lov, polževa dirka, veliki zverinjak, muzej in razni drugi šaljivi prizori. — Med veselico svira polnoštevilna šoštanjaska nar. godba. — Na večer se žge velik Ciril-Methodov kres z umetalnim ognjem. — Priprave za veselico so v najlepšem teku, zanimanje velikansko. — Dolžnost vsakega narodnjaka je pač, da sigurno obišče na dan 4. jul. to lepo narodno vasico, kajti spored veselice je bogat in za zabavo vse poskrbljeno. — Opozarjamo slavno občinstvo, da se vstopnice za veselico prodajajo povsod v nar. trgovinah, gostilnah i. t. d. — Na svidenje, narodnjaki!

v „Na ckr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 8. julija ob 10.

uri in 16. sepsembr ob 10. uri. Učenci kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov in s seboj prnesti krstni list in pa šolska naznanila.

z Dobrnske toplice je obiskalo doslej 221 oseb.

z Občni zbor ženske Ciril-Methodove podružnice v Mozirju se je vršil v nedeljo, dne 27. m. m. v gostilni „Pri pošti“ ob prav lepi udeležbi iz Mozirja in sosednih krajev, iz Šmartna na Paki, Ljubnega itd. Iz poročila odborovega smo posneli, da podružnica res vzorno deluje in prospeva, dasi se skuša od gotove strani uničiti tudi to krepostno društvo. Po zborovanju je pojasnjeval potovalni učitelj gosp. Ivan Prekoršek v daljšem govoru pomen in naloge naše šolske družbe ter podal razne nasvete, kako naj skuša podružnica poglobiti svoje delovanje, da bo vršila tudi drugo stran svoje naloge — narodno-izobraževalno delo.

a Čebelarški shod. V nedeljo, 20. junija je priredila naša še sicer mlada a jako budna čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino prav dobro obiskano čebelarstvo zborovanje pri vzornem čebelnjaku svojega društvenega blagajnika g. Pikla na Spodnji Ložnici pri Žalcu. Zbralo se je nad 60 navdušenih čebelarjev od blizu in daleč, dasi se je shod še le v zadnjem trenutku razglasil. Celo ženski spol je bil zastopan, ki pa je prišel menda bolj iz radovednosti in sladkosnedenosti, ker se je obljubilo, da se bo nazadje tudi točil med. — Potovalni učitelj gospod Černej iz Griž je z znano navdušenostjo in spretnostjo predaval o rojenju in združevanju čebel ter praktično pokazal razširjenje vališča. Konečno je še odgovarjal na mnoga mu stavljena vprašanja. — Gospod Piki povedal nam je zgodovino točila. Nato pa je še sam na svojem čisto novem točilu praktično pokazal točenje medu, vmes pa pojasnjeval, kolike koristi ima to delo dandanes v mnmi čebeloreji. Zborovalci so bili s predavanji nad vse zadovoljni in splošna navdušenost je vladala med njimi. Vabili so podavatelja na razne kraje, tako da bi skoro nedelj nedostajalo. Hvala Vama na Vajnem trudu.

z V Žalcu je predaval v soboto 26. m. m. zvečer gosp. potovalni učitelj Prekoršek o spodnještajerskem nemštvu in o organizaciji slovenskega obrambnega dela. Udeležba je bila prav povoljna.

z Požar v Št. Petru v Sav. dol. V noči od 27. na 28. junija je zbruhnil okoli 11. ure ogenj v listnjaku posestnika Kozmelja v Št. Petru (bl. farne cerkve). Pogorelo je šest poslopij, med njimi dve hiši. Ponesrečil se ni nikdo, tudi živino so rešili. Prihitelo je iz okolice 10—15 požarnih bramb, ki so do jutra gasile in omejevale ogenj. Gašenje je bilo sila težavno, ker je primanjkovalo vode. Ogenj je najbrže nastal vsled tega, ker je nekdo vrgel gorečo smodko ali cigareto v stran.

c Iz mozirske okolice. V zadnjem „Slov. Gosp.“ se perejo mozirski klerikalci, ker smo jih kmetje malo pokrtačili in jih za njihova dolga kosmata ušesa malo pocukali. Gospodje, ne smešite se vendar! Ali morda res mislite, da smo kmetje iz okolice tako nevedni in zaspani, da nič ne vidimo? Zakaj iščete dopisnika „Nar. lista“ tam, kjer ga ni in zraven napadate razne tržane, n. pr. župana Goričarja, kakor bi on res rekel g. Miklavcu naj gre h gosp. P. . . . in naj vpliva, da ne bo šel volit Medveda. Mi kmetje, ki za riganje po „Slov. Gosp.“ niti pol fičnika ne damo, tem paglavcem lahko v obraz povemo, da so lažnjivci. Nimamo sicer vzroka koga zagovarjati, pa to vemo, da župan tega nikdar re-

kel ni. Vi volkovi v ovčjih oblačilih, le z imeni na dan! Tudi Lekšeti se repenčijo in nam očitajo, da imamo veliko kozlov in koštrunov v svoji sredi; ker pa nam kmetom sedaj ravno pastirjev primanjkuje, pa jih povabimo, naj nam jih pridejo past; jim bomo jako hvaležni. Politiko pa naj pri miru pustijo, ker se presneto malo na njo razumejo. Zakaj so pa očka Cesar naša očitanja kar požrli? Razni dopisniki „Slov. Gosp.“ iz Mozirja naj ne hodijo preveč na svetlo, da jih kedaj solnce ne obsije.

Več okoliških kmetov.

c **Slivnica pri Celju** Dne 16. junija se je vršila v Šmarji pred okr. sodnijo razprava proti našemu župniku Kozincu, ker je za časa volitev grdo žalil našega somišljenika g. Kumerca. Sklenila se je poravnava, vsled katere ima plačati župnik 30 K za dijaško kuhinjo v Celju in vse stroške. Tako se godi, če človek pozabi, da je — duhovnik. — V kratkem osnujemo pri nas javno ljudsko knjižnico.

a **Št. Jurske novice.** Umril je g. Anton Rataj, posestnik, v 86. letu svoje starosti. — Računske listke v korist Ciril-Metodovi družbi imajo gđ. Marta in Malči Nendlove, gđ. Rozika Teihmeister pri Kinclu in gospa Plaušteinera v restauraciji. Želeti bi bilo, da si jih nabavijo vse šentjurske gostilne.

a **Nesreča pri stroju.** V zlatarni Pacchiaffo v Celju je odtrgal brusilni stroj delavki Vičar, doma iz Trnovelj, palec na desni roki. Nesrečo je zakrivila deloma sama, ker ni dovolj pazila na varnostne predpise in varnostne naprave. Ponesrečeno so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Brežiški okraj.

b **Kapele ob Sotli.** Prišlo nam je na uho, da naš odločen pristaš neče več sprejemati „Narodnega Lista“, rekši, da bi ga imel zelo rad naročenega, ker mu zelo ugaja, a ga mora pustiti radi žene. Radi žene toraj! Ali mora radi ljubega hišnega miru odstopiti od česa ravno mož? In, ali se tebi žena ni treba nikdar ozreti malo po svetlu? Če velja za moža izrek:

„ta ni možak, ta ni za rabo,

kdor tujih videl ni ljudi“, ali ne more veljati ravnotako i zate, žena?! Tvoj mož bi se rad izobrazil, bi rad slišal glas dveh zvonov, a ti njegov žena, mu tega ne pusti!! Vemo, od kje to izvira. To je značaj naših vrlih kapelskih mož, ki si ne dajo vsake stvari natveziti, ki so nekomu s svojo odločnostjo zmešali možgane. On in njegovj tovariši vedo iz skušnje predobro, kje je treba prijeti, če se mož ne gane. To si ti, mehka žena! Raz prižnice se Ti pridiguje: „bodi možu pokorna in ga vselej slušaj, on je gospod v hiši“ in v spovednici, seveda na skrivnem, pa Te ščuva proti onemu, ki si ga vzela iz ljubezni. Ščuvati je kaj lahko in zdrážbo napraviti med gospodarjem in gospodinjo, a kje je potem oni mir in zaupnost, ki sta sreča in blagostanje vsake družine. Ali nam ga bo povrnil oni, ki nas na skrivnem razdvaja? — Če je zaupala žena dosedaj svojemu treznomislačemu možu, (in to so ravno kapelski možje), ali mu sedaj, ko čita „Narodni List“, ne sme več zaupati, ali je njen mož sedaj manj treznomislač kot je bil poprej? Dvomimo.

a **„Uspešno“ delovanje.** Pri komisiji za regulacijo Save od Brežic do hrvaške meje je bil navzoč tudi ne-sebični drž. poslanec dr. Benkovič. Protivil se je sicer nameravani regulaciji, naposled pa je zahteval od države „za svoj trud“ plačilo bornih 400 kron! Če mu država leh 400 kron

zares izplača, bodo seveda šle iz žepov davkoplačevalcev, za katere g. poslanec Benkovič tako „uspešno“ deluje — seve uspešno za svoj žep!

b **Iz Bizeljskega** (V spominsko knjigo vsem mojim obrekovalcem.) Ne vem, zakaj se toliko za-me brigate. Saj ste me vendar „ubili“? Rajše storite nekaj od tistega, kar ste po shodih obljubljali, ljudi omamljali in farbali! — Na shodih sem zvedel to resnico, da se naš kmet ne bo pustil dolgo več od vas za nos voditi. Našntali ste nekatere proti narodni stranki, češ da so v njej sami učitelji in advokati. Hinavci! Ali vi nimate tudi advokatov v svoji sredi (advokat dr. Benkovič je celo vaš poslanec)? Ali nimate tudi nekaterih učiteljev v stranki? In potem: ali ne tvori duhovščina pri vas generalnega štaba? Če je večina učiteljev in advokatov pri nas, to gotovo ni slabo. Če bi ne imeli srca za nas, bi lahko bili za se izven strank, in nas ne bi navduševali za napredek. Če se pa že govori o „odiranju“, Vam lahko rečem, da „odirajo“ klerikalni odvetniki ravno tako kakor „liberalni“, če še ne bolj (glej Benkovič!) — Sedaj ko st. nas politično „potolkli“, pa ste se vrgli na naše gospodarske organizacije, na — „Zadružno zvezo“ in vinarsko zadrugo. Obe bi radi uničili. Mislite si: če se nam posreči to ubiti, pride narodna stranka ob ves — kredit in mi bomo neomejeno komandirali. Vaš boj je umazan. Vi pa, kmetje, si zapišite v srca to postopanje takozvane „kmečke“ zveze (da bi kmete zvezali v svoje zanjke!), kako hoče uničiti eno najlepših vaših gospodarskih organizacij, ki bi Vam po letih donasala lepe dobičke. Zapomnite si to, da boste videli, komu boste peli hvalo, če bo šlo s prodajo vašega vina vedno na slabš! Le poglejte na Francosko, Dansko in v Švico: kmetijstvo napreduje, kjer se goji zadružništvo. Kmetom se tam godi najboljšje. Zadruga se pomagale kmetom na noge, so jim zbistrile razum in jim odprle pot v bodočnost. Kdor dela proti zadrugam in zadružništvu, je sovražnik kmetskega stann. Kako dobro hočejo duhovniki nam kmetom, kažeta Angleška in Italija, kjer so z duhovniško pomočjo kmetje prišli ob vse in imajo danes vso zemljo razni velikaši v rokah, kmetje so pa tam sužnji, kakor pri nas za časa tlake. Vseeno je, ali je pri tem pomagal katoliški ali protestantovski duhovnik.

Le poglejmo dvaindvajset let nazaj! Takrat smo pri nas začeli z novimi nasadi in s cepljenjem na amerikanca. Takrat so z lec plašili neuko ljudstvo, češ da so bogokletniki, brezverci in bogotajci tisti, ki uče cepljenje na amerikanca, da se ustavljajo božji volji, da se postavljajo čez Boga, da imajo taki ljudje hudiča v sebi itd. Mar to ni res? Pri ljudeh seveda, ki so znali misliti, že takrat niso nič opravili, in tudi današnji zvezarji so bili takrat gotovo bogokletniki, ker so vendarle cepili.

Tako farbanje, gospodje, se bo maščevalo. Imeli smo takrat istotoliko vere, kakor še danes, a verjeli Vam nismo takrat in Vam ne verjamemo danes. Mi pa, kmetje, se združujmo vedno bolj, sklenimo se z vsemi močmi, da obranimo našo grudo, da nas ne zadavijo; ne dajmo se zaslepiti. Cvet kmetskega stanu je danes v naših vrstah, delajmo, da spregleda sleherni naš slovenski kmetski človek.

Ali vas ni sram takega načina boja, kakor ga vodite proti meni? Zanima vas celo, kako sva se z Goričanom tolažila. On tolažbe ni iskal in je ne potrebuje. On lahko tudi tako živi, kar pa ni slučaj pri vseh vaših — poslancih. On je in ostane cel stro-

kovnjak, in kot poslanec bi bil boljši kakor vsi poslanci „kmečke“ (!) zveze. Kako sva se midva z Goričanom imela, Vas presneto malo briga. Bila sva prav vesela in sva se tudi pobratila. Vaša skrb pa bo menda, da boste izpolnili obljube, s katerimi ste nasitili volilce.

Le naprej! Le trkajte, kozli, ob mene in dajte odkrhke svojim „bravcem?“ Trije kozlički so v mene trkali ob času volitev, eden iz „Hriba“, eden iz „Trate“, vsi trije so peli končno melodijo: da moje zmožnosti niso zadostne. Ne cenim se visoko in vem, da potrebujem še mnogo popointve. A s Terglavi in Meški bi me bilo vkljub temu, da so kmetje, v Gradcu sram sedeti skupaj, ker vem, da bodo delali s svojo neizobraženostjo in plitvostjo nam slovenskim kmetom le sramoto. Pa zdravi! . . .

Ivan Malus,

„propadli kandidat.“

z **Kaznovano duhovniško obrekovanje.** 17. t. m. se je vršila v Celju pri 2. instanci poravnava proti kaplanu Lahu, župniku Tombahu in dvema klerikalnima agitatorjema iz Št. Petra pod Sv. gorami. Ti poštenjakoviči so očitali v rekurzu proti občinskim volitvam, pri katerih so zmagali pristaši Narodne stranke, g. dr. Ferd. Kuneju, da je s silo agitiral in celo grozil ljudem, da jih ne boče zdravil, ako nasprotno (klerikalno) volijo. Okrožno sodišče v Celju je včeraj potrdilo obsodbo kozjanskega sodišča, po kateri so obsojeni kaplan Lah na 140 K, župnik Tombah na 70 K in ostala agitatorja tudi vsak na 70 K globe, oziroma primeren čas zapora. Obsodbo priporočamo gg. klerikalcem v brunno premišljevanje.

b **Iz Podsrede.** Gospod urednik! Naznanim Vam dan's, kako se mi tu v Podsledi godi. Vcasih dobim kje kosček kluha, ali suhih lesnik, ako plinesem klerikalnim stlicam in tetam malibolski „Slovenski Gospodal“ iz poste. Pa casi so zmelaj slabši, kel nekaj je „Slov. Gospodaljev“ manj. — V soli mi gle dobro; samo izgovljati ne morem clko „r“, ki je delala sitnosti in tezave se celo jezicnemu Demostenu! Mali „i“ delam spodaj oglat, piko pa malo bolj na stlan, kakol nosijo nasi klerikalci klobuke. — Se nekaj! Oni dan sem bil v tisti hiši, v kateri je katolisko izoblazevalno dlustvo. Notel je bilo z'lo lusno. Mlade fejest zale tete so sedele na oknih, kazale svoje zadnje stlani po tlgu in se lezale nam stlicam. Jaz si pac ne morem to cajmati, zakaj imajo tete stlice lade, stlici pa tete?? Pa se nekaj sem notel videl; povem plihodnjic! — Doma so me oce naklestili, kel so zvedeli, da sem bil v dlustvu (oce plavijo dlustvu: „Heiratsvermittlung“), da so iz mene Nemca naredili, kak mi je lekla moja ljub'ca Ela, kel sem bil pod hlacami lumen, ludec in pa cln. — Odpisite mi g. urednik, ce se se lahko kaj oglasim? (I, sevede! Urednik.) — Slcno Vas pozdlavlja Vas plijatelj: — mali Pepcek, v Velikem kaslju.

b **Podsreda.** Na naše dopise v „Nar. Listu“ se je čutila neka oseba — razžaljeno. Oprati hoče v „Slov. Gospodarju“ razne Vaupotiče, Gašperje in Štuse. Umivaj zamorca, kakor hočeš, črn ostane vedno! Vsa dopisnikova kolobocija se zopet sveti same olike; posebno se še svetijo besedne cvetke: dopisun, bruha, nesramnosti, najpodlejši, surovo . . . — Mi odgovarjamo le na kratko: Res je, da je nas g. Vaupotič psoval s prižnice. Res je, da je naš ljubi Matija napravil že dosti zdrážb v fari. Res je, da ogromna večina faranov komaj čaka, da škof Matijata — „poviša“ in mu da v Mariboru kako mastno mesto. — Mi smo takih duhovnikov siti, ker hočemo mir in red

v Podsredi. Če ne bo miru, se zopet kmalu oglasimo; napišemo zanimive prizore iz našega „Katoliškega izoblazevalnega društva.“

b **Na Griču pri Brežicah** se vrši 4. jul. popoldne velika ljudska slavnost, Slovenci in Slovenke od blizu in daleč, vsi tja!

Slovenjegraški okraj.

s **Št. Vid nad Valdekom.** Pri nas se od gotove strani ljudstvo na nečuden način hujska zoper napredek in izobrazbo. Kar je bilo že leta 1903. oblastveno zaukazano, proti temu se še danes grozi z — gnojnimi vilami. — Kaj je na klerikalne obljube dati, kaže sledeče: našega župnika, znanega hujskača Frica Repoluska brat Karl je sklenil dne 6. aprila 1909 z nadučiteljem poravnavo, ga prosil odpuščenja, in plačal stroške; odnosno stroške je plačal brat Fric, ki je obenem v poravnavi izjavil, da želi, da se zadeva mirnim potom poravna in med sosedi zopet mir nastane. In poglejmo, kakšen mir je nastal. — Dne 8. aprila je bila pri okr. šol. svetu vložena proti nadučitelju tožba. Dne 23. apr. 1909 je župnik poklical v farovž otroke in jih izpraševal, kaj vedo povedati o svojem nadučitelju, potem pa tudi vložil pritožbo na okr. šolski svet. Nekateri kmetje pa so vložili tožbe zaradi razžaljenja njihove časti. Dne 28. aprila je bila prva obravnava; ker je bila v svrhu zaslišarja novih prič preložena, so uprizarili nahujskanci v celi šolski občini šolski štrajk, katerega se je udeležil tudi veroučitelj in župnik Fric Repolusk od 29. aprila do 28. maja. Dne 25. maja je bila zopet sodnijska obravnava; sklenila se je častna poravnava in tožniki so umaknili tožbe. Upati je bilo, da nastane mir. In tako gre to tožarjenje semintje naprej. Žalostno je to za ves naš položaj in razvoj. Šolski štrajk je pa vendar končan in ukaželjna mladina zopet pridno obiskuje šolo, na kateri imamo poldnevni pouk, nad 130 šoloobveznih otrok.

s **Šmartno ob Paki.** Obljube, katere delajo novi župan in odborniki, so velikanske; ako se uresničijo, preljudi moji Pačani, v teku par let, bomo davkoplačevalci hodili s tako debelimi trebuhmi in mastnimi šiniki, kakor paški Rotšild. — Lepa prihodnjost nas čaka, delati nam ne bo treba, davkov nič plačevati, kar so prejšnji župani z odborniki zapravili in dolga naredili, prigospodarili nam bodejo v kratki dobi stotero sedajni vzorni župan in njegovi zvesti učeni pristaši. — Zlata doba nam prihaja, slabi časi so minuli, sedaj ne bode toče, ne bode suše, nič, prav nič neprijetnega ne bo, ker ni v občinskem zastopu več nevernih mož, po katerih je Bog vse slabo pošiljal; sedaj so tam sami pobožni možje, in tam Bog prizanaša s svojo šibo. Preljudi! Kriza je minila, neverniki so šli v kot za staro šaro, in trezni, pametni možje so prišli na njih mesto. Ali ni res, gg. pristaši? Vi bode te nam odslej vzgled čednosti, vzgled miru in sprave, posebno vzgled gospodarstva, da ne bomo liberalci eden za drugim v nič šli, ampak se povzdignili do slave in zmage z najpodlejšimi sredstvi, kakor delate vi potuhnjeni klerikalci — Videli bomo, ako bodejo tudi na Vašem polju same cvetke cvetele. **Neodvisen mož.**

s **Šmartno ob Paki.** Ako bodeje še kje volitve, imam na razpolago naslov nekega agitatorja, kateri ima dobro črno kapljico, ki jo je točil na dan občinske volitve. — Imela je čudno moč, uplivala je tako na volilce, da so takoj iz Savlov postali Pavli. — Imam še mnogo lepega gradiva shra-

njenega, pa za prihodnjic. Neodvisen mož. —

o V proračunski razpravi je spregovoril 24. jun. o različnih zadevah svojega volilnega okraja in spodnještaj. slov. ljudstva sploh drž. posl. Vinko Ježovnik.

Konjiški okraj.

o Občni zbor Ciril-Methodove podružnice v Konjicah, ki se je vršil v sredo 23. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu, je bil za naše ne najsijajnejše razmere v Konjicah prav lepo obiskan. Zlasti nas je razveselila udeležba iz sosednih krajev Čadrama in Zreč. Naša podružnica ni imela zadnja leta pravzaprav nobenega odbora več, veseli nas torej tembolj, da so voljene sedaj v odbor samo čile, mlade moči, ki so že vršile doslej delo v podružnici. Ker je podružnica jedina v okraju in ker se ni misliti na kako novo ustanovitev, se je pitegnilo odboru iz vseh krajev poverjenike. G. družbin zastopnik Ivan Prekoršek nam je v živih besedah slikal pretečo nemško nevarnost ob meji ter obširno govoril o slovenskih manjšinah v trgih in mestih, kjer smo vsled lastne nemarnosti in nezmožnosti vedno še sužnji tujega gospodarstva. Število Slovencev v Konjicah se je skrčilo tekom 20 let od 563 na 258, število Nemcev pa naraslo od 449 na 623! Te številke so dovolj kričeč dokaz našega nazadovanja in resen opomin, da začnemo tudi pri nas drugače živeti in drugače delati.

z Za papeževga komornika je imenovan g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu.

Mariborski okraj.

m Veliko sokolsko slavnost v Rušah priredi „Mariborski Sokol“ skupno z drugimi spodnještajerskimi sokolskimi društvi v nedeljo dne 8. avgusta 1909. Slavna društva se prosijo, da se ozirajo pri svojih prireditvah na to ljudsko slavnost. Na zdar!

d V Peklu pri Poljčanah name-rava sezidati nemški Schulverein novo šolo. Kakor poročča „M. Z.“, se je že mudil tam štaj. poročevalec Schulver. dr. Baum in obljubil peklenskim nemškutarjem novo nemško šolo.

z Nazadovanje števila slovenskih dijakov na mariborski gimnaziji. L. 1896. je bilo od 410 dijakov na tem zavodu 293 Slovencev in 117 Nemcev ali v odstotkih 71'46 : 28'54. L. 1908, pa je bilo od 453 dijakov 290 Slovencev in 136 Nemcev. Torej smo v dobi 12 let nazadovali za 746%.

o V Tinjah pri Sl. Bistrici je zelo klerikalno prebivalstvo. Postavljajo se, da ne zahaja v župnijo nobeden slovenski napredni list, pač pa je samo bralno društvo naročeno na 10 iztisov „Slov. Gosp.“ Pijančevanje in pretep sta na dnevnem redu. (Op. ur.: Bo še več takih krajev, kjer ni slov. naprednih listov ali pa jako malo. — Častna dolžnost je naših somišljenikov in rojakov, da v takih krajih razširijo naše časopisje!)

o Žalostne poštne razmere vladajo v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici. Župnija šteje 2.500 duš — vkljub temu ni niti jednega poštnega nabiralnika, kamoli še poštni urad. To je seveda za farane, posebno za take, ki imajo večjo korespondenco, zelo sitno in neprijetno. Ali bi ne mogli dobiti vsaj jeden, dva nabiralnika, če že ne poštne oddaje?

d Slovenska zastava in nemškutarji pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 16. m. m. je pričakovalo ljudstvo župnije Sv. Lenart v Slov. gor. mariborskega škofa. V proslavo tega dogodka je povabilo občinsko predstojništvo v trgu Sv. Lenart vse hišne

posestnike, da naj okrasijo svoje hiše z zastavami. Temu povabilu sta se odzvala tudi g. dr. Milan Gorišek ter g. Franjo Breznik, veleposestnik pri Sv. Lenartu. Razobesila pa sta — strmi in čuj — slovenske zastave. To je bil ogenj v strehi. Občinsko predstojništvo — in vse kar stoji za njim, je bilo kar iz sebe. V prvem trenutku niso vedeli, kako bi si pomagali. Poslali so zato mogočnega policaja grešnikoma na vrat z naročilom, da se naj pokorita. Nič ni pomagalo. Zvonovi so že naznanjali, da gre ljudstvo škofu naproti — a zastave so še vedno vihrale. Občinski odbor je požrl v naglici svojo jezo ter korakal s procesijo. Oče Sedminek je celo pozabil na zastave ter si je v duhu samo ponavljal svoj „krasni“ nagovor na škofa. Toda naenkrat obstoji procesija, oče Sedminek se zbudi iz zamišljenosti — in tik pred nosom mu plapola slovenska zastava. Pogled za bogove! Sprva samo preziranje, potem nemir, nato jeza, nazadnje pristni nemški strah — in že si videl bežati domu Sedmineka, Sarnitza in Slavitscha vse divje. Škof je imel tedaj to veliko nesrečo, da je moral pogrešati pri sprejemu svoje ljube nemške ovce. — Komaj pa je bil sprejem končan, je doletela navedene gospode ter slovenske zastave zasluzena kazen. Oče Sedminek je prišel obdan s svojo častno stražo najprej pred hišo dr. Gorišeka ter zahteval, da se naj zastava nemudoma odstrani. Ko se mu je povedalo, kar mu je šlo, je naročil sneti zastavo siloma. Ravno tako se je zgodilo tudi pri hiši gosp. Breznika. — Tako spoštuje kramar, ki živi edinole od slovenskih grošev, zastavo slovenskega ljudstva! Kaj poreče k temu glavar, bodemo še-le videli.

m Ruška koč. V nedeljo 11. julija se vrši pri Ruški koči planinska veselica. Ob 10. uri bo v cerkvi sv. Aneha sv. maša; po maši se slovesno otvori Romanov studenec, potem pa se prične planinska veselica po znanem vspredu. — Podravska podružnica slov. plan. društva.

a Odstopila je od celjske Zadr. Zveze k strankarski klerikalni hramnica in posojilnica v Št. Ilju v Slov. gor. Da tira zavod, ki bo bodoči lastnik „šentiljskega doma“ ob meji politiko, je žalostno.

z Mariborski Nemci so v nedeljo zvečer po mariborski okolici kurili svoje „Sonnenfeuer“. V odgovor zažgimo po vseh gričih lepe mariborske okolice kresove v nedeljo, 4. julija na predvečer slov. apostolov sv. Cirila in Metoda v znamenje, da še so tukaj Slovenci, katerih še ni uničilo nemško nasilstvo.

z Iz Poljčan. V Peklu stannjočem delavcu Ranzingerju je povila žena 24. junija štiri otroke naenkrat, sama zdrava in čvrsta dekleta. Rodbina šteje sedaj devet otrok in živi v jako ubožnih razmerah.

Ptujski okraj.

p Ptujski „Štajerc“ — podružnica šudmarke. Iz Ptuj se nam piše: Velikanski in sramotni poraz, ki sta ga doživela nemškutarska kandidata Ornig in Visenjaka pri zadnjih deželnozborskih volitvah v ptujsko-ormožkem okraju, je „Štajercu“ popolnoma zmešal možgane. Ves svoj žolč izliva na našo „narodno stranko“, katera je slovenskemu metu oči odprla ter mu še v pravem času odkrila zlobne namene in vsenemško početje od zloglasne „šudmarke“ podpiranega „Štajerca“ in njegovih nemških vodij. „Štajerc“ sicer trdi, da je z izidom volitev „zadovoljen“, ker na kakšno zmago Orniga in Visenjaka ni baje nihče mislil, dasi je splošno znano, da

je Ornig za gotovo upal, da zmaga, oziroma da pride s Plojem v bžjo volitev! Zato pa so bili tudi vsi napadi v „Štajercu“ obrnjeni le proti dr. Ploju, dočim se je Orniga slavilo in hvalilo, kakor kakšnega „nemškega boga“, od katerega je odvisna vsa sreča in nesreča slovenskega kmeta. In sedaj pa ta velikanska blamaža! Dočim so slovenski kandidati obeh strank dobili skupaj čez 3200 glasov dobil je general vseh ptujskih nemških prvakov, župan ptujkega „nemškega“ mesta, član zloglasne „šudmarke“ in ljubljenec „Štajerčev“ pek Ornig s svojim nemškutarskim sokandidatom Visenjekom le borih 300 oziroma le 186 glasov! In še to so večinoma glasovi znanih nemških propalibrezznačajnežev, pijancev šnopsarjev, pretepačev i. t. d. katerih se vsak pošten slovenski kmet že od daleč izogiblje! In te vrsteljudi imenuje „Štajerc“ svoje „najboljše kmete!“ Res lepa družba, za katero pač „Štajerca“ nihče ne zavida. Značilno za „Štajerca“ je posebno to, da predbacuje „narodni stranki“ dolgove, dočim bi bil „Štajerc“ brez šudmarkinih pruskih mark že davno poginil. Ako „Štajerc“ piše, da nista njegova kandidata Ornig in Visenjaka nobenega shoda priredila, je to laž, ker se je vršil shod v Ptuj in Ormožu. Seveda na deželo si pa kandidata nemškutarskega „Štajerca“ nista upala, ker še slovenski kmet v ptujsko-ormožkem okraju ni pozabil, da so pod županom Ornigom bili Slovenci dne 13. septembra lanskega leta v Ptuj od nemških barab tepeni, kakor je še tudi Visenjaku gotovo v živem spominu, kako je bilo pred osmimi leti pri sv. Lovrencu na dravskem polju, kjer se še hrani danes njegov klobuk, ki ga je bil takrat na begu izgubil.

p Od sv. Lovrenca na dravskem polju. Nesramni in popolnoma neosnovani napadi na našega priljubljenega učitelja gospoda B. v predzadnjem „Slov. Gosp.“ vzbudili so v celi fari veliko ogorčenje. Ljudje pravijo, da se je to pisalo v farovžu in da sta gg. fajmošter in kaplan celi dopis v „Slov. Gosp.“ poslala! Ta dva „pobožna“ gospoda naj se rajše brigata za one svoje „izbrizgane“ „Marijine device“, ki pridejo skoraj vsako nedeljo od večernic še le pozno v noč pijane domu ali pa za tiste fante „Marijine družbe“, ki se klatijo in rogovilijo cele noči po vaseh okrog gg. učitelje, ki jih vsi radi imamo in spoštujemo, pa naj pustita pri miru.

o Od Sv. Marjete pri Moškanjih. Jedna najnaprednejših župnij je gotovo župnija Sv. Marjeta pri Moškanjih. Ima svojo posojilnico z 240 udi in z velikanskim denarnim prometom, svojo kmetijsko podružnico z 80 udi, bralno društvo, narodno požarno brambo, čebelno opazovalnico itd. Pred kratkim se je ustanovil tudi velik tamburaški zbor. Ta župnija šteje 8 občin, katere vodijo samo napredni in vrlo narodni obč. predstojniki. Vsled tega tudi ta lep izid zadnjih deželnozborskih volitev. Katera župnija je dala našemu vrlému in vnetému poslancu g. dr. Ploju več glasov nego naša? Lepo število 156 glasov je dobil pri nas poslanec, za katerega bi se naj bil potegoval vsak pameten volilec. A kaj je poročal lažnjivi Slov. Gospodar iz Gajovec pri Sv. Marjeti? Prinesel je poročilo, da so ostali volilci občine Gajovec vendarle na stani kmečke zveze, akoravno je g. nadučitelj več nedelj zaporedoma našteval dobre lastnosti g.

Ploja in akoravno je prinesel študent Vesenjaka toliko „Sloge“, da bi se lahko bilo z njo živini nastljalo. O vi lažnjivci! Vprašamo vas, koliko Ozmecev pa je bilo v tej občini? Kaj ne, samo šest. Torej je v občini Gajovec samo šest volilcev! Kje je pa onih 27 volilcev, ki so volili neustrašeno našega mnogozaslužnega g. dr. Ploja? Občani Sv. Marjete so pokazali, da znajo samostalno misliti in da znajo po svojem prepričanju voliti, pokazali so pa tudi, da znajo tudi sami toliko pisati, da jim ni treba pisati pri kmečkih zvezarjih za pomoč. Bog vas živi vrli občani Sv. Marjete! — Mi Marjetčani vstajamo, a vas, kmečki zvezari, posebno vi, g. Korošec, vas je pa strah! Kaj ne, vi dragi sosedje od Sv. Lenarta?

p Zahvala. Sokol v Ptuj se najiskreneje zahvaljuje bratu Hinko Drogenik, c. kr. davčnemu oficijalu v Konjicah, za darovane mu ročke.

p Ciril-Methodova slavnost. Na predvečer praznika slovanskih apo tolov Cirila in Metoda — v nedeljo 4. jul. t. l. ob večernemu mraku goreli bodo v okolici Rogaške-Slatine ob Bčju, Strmcu in Donački gori običajni kresovi, ter se bodo ob tej priliki tudi streljalo. Slovanski gosti kopaljšča Rog. Slatina shajajo se ob 6. uri zvečer pri restavraciji „Jaki“ na Janini, od koder je najlepši in najprimernejši razgled na vse strani.

v Mrtvo so našli v postelji gospo Laibacher, soprogo davčnega upravitelja v Ptuj. Zastrupila se je s fosforom. Umrla je mati 2 sinov in 2 hčerk. Najmlajše dete je mirno spalo poleg mrtve matere.

p Iz Rogaške Slatine. Dne 16. tm. v sredo so imeli učenci Št. Peterške šole izlet na topolski hrib. Kot prijatelj mladine sem nasledoval ta izlet, ki je bil res povsem hvalevreden. Zlasti mi je povdarjati lepi red in vzorno disciplino, ki je vladala med toliko množico, ko so stopili v gostilno g. Tirolerja. Zapeli so tudi nekaj prav lepih pesmic, ki so nas vse slatinske goste prav razveseljevale. Vsa čast gospodični učiteljici.

p Iz ormoškega okraja. Odrasle hčerke cerovškega Vraza so se v zadnji številki „Slov. Gosp.“ hudo razjezile, ker smo zadnjič pri poročilu o tukajšnji mladeniški „komediji“ omenili neke obiske. Naj se ne jezijo preveč. Smo imeli najboljše namene. Da pa bodo imeli zopet povod darovati za „šentiljski dom“, smo jim to danes zopet zapisali, in upamo, da bomo v prihodnji številki „Slov. Gosp.“ zopet čitali, da so odrasle hčerke Vrazove darovale za šentiljski dom zopet 4 K. Seveda se bomo o tem svoj čas tudi prepričali, ko bo bilanca šentiljskega doma predložena. — Rečemo samo še, da bi se veliki Stanko Vraz trikrat v grobu obrnil, ko bi videl, kdo gospodari in gospodinji danes na njegovem rojstnem domu.

Ljutomerski okraj.

l Iz Kokorle pri Sv. Križu na Murškem polju. Trije bratje I. A. in J. M. člani Marijine družbe, lastniki škapulirjev in drugih „verskih“ znakov, imajo že dalje časa skrivno prepovedano kupčijo z jajci. Lepi branitelji vere! Bog jim daj dosti dobička!

a Propadli so štajercijanci pri občinskih volitvah v Murščaku blizu Zgornje Radgone. Zmagali so Slovenci.

o Ljutomerski nemškutarji neovirano hujskajo in razgrajajo po okolici s kresnimi slavnostmi — vse na hvalo „narodnemu“ delu in političnemu vodstvu kaplana Škamleca.

Novice iz slovenskih krajev.

V novem tržaškem deželnem zboru bo 12 Slovencev, 10 socialdemokratov in 56 laških liberalcev.

K tržaškim deželnozborskimi Volilna borba je končana. Med vsemi strankami, ki so se ndeležile volilnega boja, more biti z izidom volitev zadovoljna edino slovenska narodna stranka. Italijanska liberalna stranka je sicer materijelno zmagala, a volitve so dokazale, da stranka propada. Socialisti, ki so računali na uspehe v IV. volilnem razredu, so dosegli sicer v tem razredu 10 mandatov, ali le 4 s svojimi glasovi, ostalih 6 pa s pomočjo Slovencev. Nemci so se bahali, da pokažejo svojo moč še le v razredu inteligence in v razredu, kjer odločuje davčna moč. Toda tudi v obeh teh razredih so ostali za Slovenci. Te volitve so dokazale, da je vse tržaško nemstvo umetno ustvarjeno, da Nemci nimajo nikake zaslombe v masah. O mazzinijancih sploh ni vredno govoriti, ravnotako ne o krščanskih socialcih. Slovenski kandidati so dobili v Trstu in okolici skupno 9100 glasov. Razun tega še s popolno gotovostjo lahko trdimo, da je od socialističnih glasov najmanj četrtina slovenskih socialistov. Tako lahko rečemo, da je v Trstu in okolici najmanj 11.300 slovenskih volilcev. To se pravi: dve petini vsega prebivalstva v mestu in okolici sta slovenski.

Poljudni tednik „Slovenski dom“ začne izdajati narodnonapredna stranka na Kranjskem. Vsled tega prenehajo izhajati nekateri krajevni listi „Naš List“, „Notranjec“ in „Belokranjec“.

Občinske volitve v Pulju razveljavljene. Zadnje volitve v občinski zastop v Pulju je namestništvo v vseh razredih razveljavilo.

Vol nabodel žensko. 22. m. m. je vozil nek istrski kmet voz sena iz Rojana proti Piščancem. Na poti mu je prišla naproti 30letna Mar. Piščanc in predno se je na ozki poti mogla dovolj ogniti vozu, jo je sunil vol z rogom v trebuh in jo treščil na tla. Reva je tudi v drugem stanju v zadnjih mesecih.

Kranjska hranilnica je zvišala obrestno mero za četrt %. Manjka ji razpoložljivega denarja.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda bo dne 8. avgusta na Jesenicah.

Pri razstrelbi se je ponesrečil Janez Jesenko, posestnik na Vrhniku. Lomil je kamen za napravo gramoza ter napravil dve razstrelbi. Ko je razstrelbi zažigal, se mu druga ni hotela takoj užgati, v tem pa je prva že eksplozirala ter ga precej poškodovala po obrazu.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani je imela svoj II. občni zbor včeraj, 30. junija 1909. v Ljubljani.

Pivovarna „Union“ bo naslov delniški družbi, ki jo osnujejo na Kranjskem velike tuje pivovarne. Pivovarna Kosler je že kupljena, Auerjeva že zavezana. Izmed Slovencev se je oglašil kot prvi delničar g. Knez z zneskom 20.000 K.

Od celjske Zadrugne Zveze sta izstopili posojilnici v Zilski Bistrici in v Djekšah Koroškem.

Prebivalstvo Gorice. Koncem lanskega leta je štela Gorica 28.232 prebivalcev.

Občinske volitve v Zagorju ob Savi so izpadle tako, da bo v prihodnjem občinskem odboru 5 socialistov, 4 liberalci, 4 klerikalci in 11 rudniških pripadnikov.

„Socialist“ razžaljenje? Okrajno sodišče v Kranjski gori je obsodilo

nekega delavca radi tega, ker je nekemu rekel, da je „socialist“. Doslej smo mislili, da je kaj takega mogoče samo na Pruskem.

Razne novosti.

Plesalka položila odvetniški izpit. Züriški časniki prinčajo vest, da je prva plesalka na carskem gledališču v Petrogradu, Marija Butkowska, srečno dovršila svoje odvetniške izpite in se je sedaj odločila, da pride na Švicarsko, kjer bo odprla svojo odvetniško pisarno.

Za državne prispevke k stroškom za ljudske šole so prosile vse občine slovenjbištriske fare.

Porod v železniškem vozu. 22. m. m. se je hotela neka noseča ženska peljati iz Zidanega mosta v Gradec. V Celju ji je postalo slabo in je porodila v železniškem vozu deklico. Železnični kontrolor Burger je dal takoj dotični voz od vlaka odpeti in je preskrbel ženski pomoč.

V Grizah je okr. glavarstvo razveljavilo izvolitev Iv. Oblaka za odbornika v 3. vol. razredu in se bo odredila nova volitev 6. odbornika.

Kmetijski punt je izbruhnil v Besarabiji. Mnogo lastnikov velikih posestev, največ židov, je umorjenih. Rumunska vojska je zasedla meje, da bi puntarji ne prenesli vstaje tudi na Rumunsko.

V Redek način samomora. „Scientifiche Americana“ poroča, da je neka gospa Brexlei požrla 144 igel z namenom, da si vzame življenje. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so potegnili iz nje 134 igel, ostalih 10 pa niso mogli najti. Gospa je kmalu na to umrla, ker ji je jedna izmed igel zašla v srce.

Šolstvo v Bolgariji. Po službeni statistiki za 1. 1905./6., ki je ravnokar izšla, je bilo v celi Bolgariji 305 srednjih šol, med njimi 22 popolnih gimnazij s 7 razredi (zanaprej se upeljejo 8 razredne gimnazije), 11 realk s 6 razredi in 20 petrazrednih realk. Povrh tega je še 252 eno- do štirirazrednih meščanskih šol. Gimnazije se dele na moške in ženske: moških je 12, ženskih 10. Na gimnazijah je 12.411 dijakov in dijakinj; učiteljstvo šteje na gimnazijah 668 moči, 539 moških in 129 ženskih. Meščanske šole obiskuje 24.032 fantov in 13.611 deklet. Pa po mnenju zabutih nemško-nacionalnih listov je Balkan — nekulturna in pozabljena zemlja!

Peklenski naklep. Pekovski mojster v Bielu pri Cnihu je živel ločen od žene, ki je vodila obrt naprej. Nekega večera se je priplazil neopažen v hišo in dal cijankali v vino, ki je bilo pripravljeno za pomočnike, v mleko za gospo in otroke in v mleko, ki je bilo pripravljeno za pecivo. Ko je pomočnik zvečer od vina pil, je še zaklical gospej, da se je z vinom nekaj zgodilo, potem se pa mrtev zgrudil. Po preiskavi se je stvar dognala in je zločinec že tudi vsn priznal.

Ljubezniv soprog. V Szatmaru (na Ogrskem) so zaprli nekega posestnika, ker je na samu, da je umoril svojo ženo, da bi se polastil njenega premoženja in dobil zavarovalnino sto tisoč kron. 15 krat mu je žena že ušla, a se vedno zopet vrnila. 12. t. m. je zbolela na trebuhu. Zdravnik ji je predpisal ricinovo olje. A mož ji je baje dal koncentrirano karbolno kislino.

Ogromna gostilna. Največjo gostilno na svetu ima londonski krčmar Jože Lyons, ki daje 10 tisoč osebam, kuharjem, pekcom, natakarjem itd. posla. V svojih skladiščih ima na tisoče skodelic, 30 tisoč krožnikov in 50 tisoč steklenic vsake vrste, cele gore namiznega orodja, prtičev itd. Osem peči, pri katerih dela več stotin avstrijskih pekcom, peče danzadnevom kruh in drugo pecivo. Na teden porabijo 30 ton surovega masla. Lyons da cele črede poklati in celi vlaki vozijo sadja in zelenjavo v njegova skladišča. Ze velik obed v Aberdeenu (3500 kuvertov) je porabil 90 želv, 229 ovčjih krač, 800 rib, 1200 jerebic, 500 kopunov, 350 melon in 6.500 funtov grozdja. Ta gostilničar zasluži ponosno ime, ki si ga nadevuje: kralj gostilničarjev!

Loterijske številke.

Gradec, 26. junija 1909: 28, 19, 53, 88, 34.
Dunaj, „ „ „ „ 61, 21, 65, 79, 66.

Listnica uredništva.

Sv. Miklavž p. S. g.: O tem pač ne gre pisati. Saj se sami osmešimo. Kaj ne? Gotovlje, Št. Peter v S. dol.: Danes nemogoče! Prihodnjt!

Sprejemem takoj
močnega učenca
Simon Mešiček, kovač,
Žetale pri Rogatcu.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!
1 kg sivega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snežno belega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 114 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim poseljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.
S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Sumava, Češko.

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarnah

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodih po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kít) priznana in strokovno
preizkušeno najboljši.

Karbolinej

prve vrste.

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

prilagoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov in
steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Posestniki, župnijski in občinski uradi!

Potniki moje tvrdke bodo začeli obiskovati slovenske vasi z različnimi področji, kakor so že preteklo leto. Moji potniki so sami domačini in Slovenci in se radi tega vsakdo lahko zanese nanje, posebno še ker moja tvrdka vsakemu vso škodo, katero naredi moj potnik povrne.

Klatijo se agentje različnih drugih dunajskih, toda nemških tvrdk z slovenskimi in hrvaškimi listinami ter goljufajo kmete, da je grdo. Taisti pravijo, da so podobe blagoslovljene, ali da se v Jeruzalemu in Betlehemu berejo sv. maše za vsakega Ad. Seveda je to samo sleparija in kmetje se dajo ujeti na limanice. Ne verujte sleparjem in napodite jih. Vzamejo po 2 ali 3 K, tudi več na račun, a kmet ne dobi nič.

Moja tvrdka podpira uboge zapuščene otroke z malimi zneski in imam dovolj dokazov.

Župnijski in občinski uradi naj bi uplivali nato, da se goljufivci iz občin zapode in ljudje goljufivih agentov varujejo. Geslo naj bude „Svoji k svojim“ in vsakdo naj se drži moje slovenske tvrdke.

Vsaki zaboj je posebej kolekovan z „narodnim kolekom“.

Županstvo tržke občine Rečica na Štaj. piše tako:

Tvrdka A. Pliberšek na Dunaju. Potrdim prejem 2 K, katere je velezaslužena tvrdka A. Pliberšek, Dunaj VIII; Langegasse 44 za razprodane križe z godbo za ubogo deklico nakazala.

S tem činom darežljivosti se tvrdka A. Pliberšek najtopljeje priporoča.

Županstvo Rečica, dne 4. februarja 1909.

Župan: Anton Turnšek l. r.

Št. 163. Vaše blagorodje!

Potrjujem sprejem 2 K, katere ste blagovolili nakazati za ubogo deklico Koprovšek. Ano ter se vam za dar srčno zahvaljujemo. Razumeva se, da bodedo Vašo tvrdko povsod pripogčali.

Županstvo Kokarje.

Župan: Josip Praznik l. r.

G. A. Pliberšek, Dunaj!

Izvolite mi poslati 1 križ z godbo za 12 K po poštnem povzetju.

Spoštovanjem

Ivka Lipovac l. r.

Naročajte tedaj le od moje tvrdke in priporočajte jo povsod!

Ana Pliberšek
trgovka
Dunaj VIII., Langegasse 44.

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krone.
2. Vitkov „Nučin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Iščem v najem
pekarijo, branjarijo ali gostilno
na ugodnem mestu in v dobrem stanju, tudi z zemljiščem. Položim tudi kavcijo.
Ponudbe na **Jožefa Dolšak**
Vrhole štev. 15 pri Prhovi, pošta Slovenska Bistrica.

! Čevlji!

Priporočam svojo zalogo vsakovrstnega obuvala za moške, ženske in otroke; tudi turistovske čevlje po goiserskem načinu; domače in tovarniško delo po vsakovrstni ceni. Vse se dobi in kupi pri

IVAN BERNA,
Gospodsk. ulica št. 6 v Celju.

Prva južnoštaj. vinarska zadruga

v Celju

ima v zalogi izvrstna
spodnještajerska vina
vseh vrst po zmernih
cenah. — Vzorci so na
razpolago.

Klet se nahaja

v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju.

Priden učenec

se sprejme od poštenih starišev
v trgovini mešanega blaga

Pavel Košenina, Gomilsko.

Prednost imajo oni, kateri se že
nekaj časa učijo v isti stroki.

306 1

Castna izjava.

Jaz podpisani Jurij Terglav izrečno
prekličem besede, ki sem jih govoril
glede osebe zasebnega obtožitelja,
namreč, da je Boga v Pihlbirtovi
gostilni na tla vrigel in tamkaj vse
razbil, ter te besede kot neresnične
obžalujem ter prosim Ant. Rančigaja
za odpusčanje.

Na Vranskem, dne 25. junija 1909.

Jurij Terglav.

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča
samo tistega, kateri naroči
sedaj belo platno v veletrg. hiši
R. Stermecki, Celje, Štajersko.

Štajersko platno	m po 36 v
Slovensko platno	" " 40 "
Savinsko platno	" " 44 "
Vojaško platno	" " 46 "
Domestik-platno	" " 48 "
Gorsko platno	" " 60 "
Istrija-tkanina	" " 54 "
Holandska tkanina	" " 60 "

Vzorci zastoj in pošiljatve čez
20 kron franko.

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše
blago samo pri tvrdki:

FRANTIŠEK MEJDR
Platnarna na stroj
Usti n. Or. Hitvald 10 (Gosko)

Barhenti,
damasti, gradli, kanafasi, kretoni,
cefrli itd., vse po najnižji cenl.
Lastna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno

z narodnim kolekom
komad 23 m za 16 kron franko.

Največja in najcenejša izber

zaročnik

in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si mojo veli-
kansko zalogo pravih švicarskih zlatih,
srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj
in poštine prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

9 52-24

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“
I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, **Strašno maščevanje**.
Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, Nos.
Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v,
po pošti 90 v.

„Uvod v narodno
gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi
„Petit manuel d' economie
pratique“, uredil dr. Vekoslav
Kukovec (160 strani). Cena
1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetškega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom,
zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi
zastoj proti povrnitvi poštine.

Najboljši

portland-cement

po zelo nizki cenl, kakor
tudi vse druge stavbinske
potrebščine priporoča - -

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodnosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po **pet od sto (5%)**

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Narodna dolžnost vsake slovenske
gospodinje je, da zahteva v vsaki
trgovini le izborno

z znamko „tiger“

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.